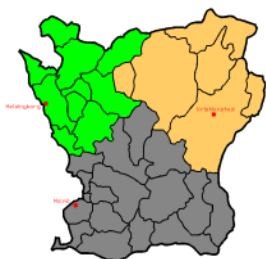

AG Skåne - Skydd och Säkerhet

Workshop 2016

AG Skåne - Skydd och Säkerhet

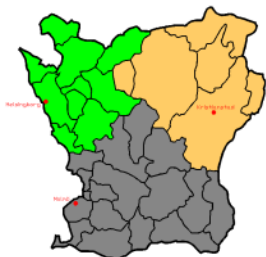
Dagens program

09.00-09.10 Välkomna hit!

09.10-10.00 Sveriges brandsäkraste region

Christer Ängehov, RSNV

10.00-10.15 Fika

AG Skåne - Skydd och Säkerhet

Dagens program

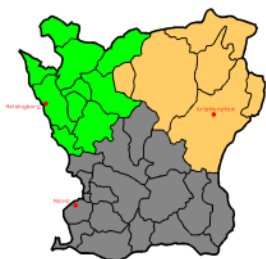
10.15-11.15 Kompetensnorm - Ett stöd för tillsynsför rättare och föreståndare av brandfarlig vara.

Thomas Gell, Brandskyddsföreningen Sverige

11.20-12.20 ATEX, konkreta exempel från verkligheten

Göran Jansson, P&B Brandkonsult

12.30-13.30 Lunch

AG Skåne - Skydd och Säkerhet

Dagens program

13.30-14.00 Redovisning av svaren från AG Skånes enkät

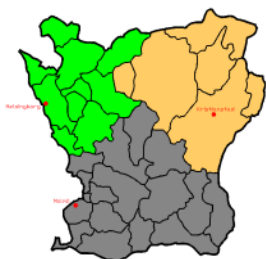
Lorena Clarin Larsson

14.00-14.30 Statistik bostadsbränder och asylboende

Per Björkman, Brandskyddsföreningen Skåne

14.30-15.00 Summering av dagen och utblickar framåt

Monica Bengtsson och Per Björkman

AG Skåne - Skydd och Säkerhet

RÄDDNINGSTJÄNSTEN
SKÅNE NORDVÄST

Vår arbetsmiljö

Bild: Helene Bengtsson /Mediabasen

Möte med Trafikverket den 13 april

- Mer aktiv omledning och trafikstyrning
- Vägassistansbil, ev med TM-funktion(bälg)
- Bildskärmar i våra ledningscentraler från vägkameror
- Ökat informationsutbyte mellan centralerna
- Utbildning och information

Röklucka

Första mötet i medborgarkontoret, dagen efter

Begravning på Råcksta kyrkogård

Staffanstorp

Datorbrand tog fem liv

Junior, 9, ställde laptopen i soffan – då blev den för varm

Radhusbrand i Farsta

Tre hittade döda efter brand. Kan ha legat döda sen i måndags

En kvinna och två män hittades i dag döda i ett radhus efter en brand i Farsta i södra Stockholm. Enligt polisen kan personerna ha legat döda sedan i måndags.

Nationell strategi

Myndigheten för
sambällsskydd
och beredskap

Datum
2010-09-28

Diariernr
2009-14343

1 (61)

En nationell strategi för att stärka brandskyddet ge- nom stöd till enskilda

Redovisning av uppdrag
(Fö2009/2196/SSK, 2009-11-05)

MSB Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress
651 81 Karlstad

Besöksadress:
Stockholm: Kungsgatan 53
Karlstad: Norra Klaragatan 18
Sandö: Sandövägen 7
Revinge: Revingeby

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00
registrator@msb.se
www.msb.se

Org nr.
202100-5984

MSB-1.4

Vision

Ingen i Sverige ska omkomma
eller skadas allvarligt till följd av
brand

Nationella mål

- *Antalet döda och svårt skadade vid bränder i bostadsmiljö ska minskas med minst en tredjedel till år 2020.(Årsmedelvärde 2008-2010).*
- *Medvetenheten hos enskilda om brandrisker och hur man ska agera i händelse av brand ska öka.*
- *Andelen fungerande brandvarnare och brandskyddsutrustning i bostäder ska öka.*

Dödsbränder 2016, hittills

Månad	Antal bränder	Antal omkomna
Januari	15	15
Februari	7	7
Mars	5	5
April	3	3
Maj		
Juni		
Halvår		
Juli		
Augusti		
September		
Oktober		
November		
December		
Totalt	30	30

Skåne, Sveriges Brandsäkraste region

Avsiktsförklaring för Räddningstjänsterna i Skåne län

Avsiktsförklaringen upprättas av räddningstjänsterna i Skåne län och beslutas vid räddningsfullmäktige den 2014-11-20

- Öka tryggheten för de som bor och vistas i länet genom ett samordnat olycksförebyggande och skadeavhjälpande arbete.
- Skapa gemensamma och kända strukturer för snabba och samordnade insatser, beredskap och informationshantering.

Skåne, Sveriges Brandsäkraste region

- Att arbetet med genomförandet av regionala strategin fortsätter med sikte på att bli Sveriges brandsäkraste region vad avser bränder i bostäder och omkomna och skadade vid bränder.
- Att det på sikt utvecklas och etableras en samordnad, effektiv och lokalt anpassad ledningsstruktur för operativa räddningstjänstinsatser. Ledningsstrukturen ska ta höjd för MSB's projekt; "Ledning och samverkan, Los" samt "Strategi för regional samverkan vid kris i Skåne".
- Att ett utvecklat och kontinuerligt samarbete mellan våra regionala ledningscentraler utvecklas inom såväl verksamhet som ekonomisk effektivitet. På sikt ska detta samarbete kunna utmynna i en gemensam regional struktur.
- Säkerställa och kvalitetssäkra kompetensen för våra högre ledningsnivåer.
- Identifiera behovet av kompetensutveckling för personal inom våra övriga verksamhetsområden.
- Att räddningstjänsterna i Skåne ses och uppfattas som en operativ organisatorisk enhet av våra medborgare och samverkanspartners.

Skåne, Sveriges Brandsäkraste region

Slutrapport för

Projektet

Delområde ledningsstruktur Skåne

Upprättad av: Emma Nordwall

Antagen: 2015-01-14

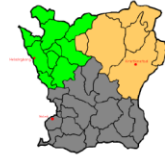
Antagen av: Per Widlundh, Claes Jansson, Tom Setterwall, Christer Ängehov

Datum: 2015-12-18

Skåne, Sveriges Brandsäkraste region

- Att arbetet med genomförandet av regionala strategin fortsätter med sikte på att bli Sveriges brandsäkraste region vad avser bränder i bostäder och omkomna och skadade vid bränder.
- Att det på sikt utvecklas och etableras en samordnad, effektiv och lokalt anpassad ledningsstruktur för operativa räddningstjänstinsatser. Ledningsstrukturen ska ta höjd för MSB's projekt; "Ledning och samverkan, Los" samt "Strategi för regional samverkan vid kris i Skåne".
- Att ett utvecklat och kontinuerligt samarbete mellan våra regionala ledningscentraler utvecklas inom såväl verksamhet som ekonomisk effektivitet. På sikt ska detta samarbete kunna utmynna i en gemensam regional struktur.
- Säkerställa och kvalitetssäkra kompetensen för våra högre ledningsnivåer.
- Identifiera behovet av kompetensutveckling för personal inom våra övriga verksamhetsområden.
- Att räddningstjänsterna i Skåne ses och uppfattas som en operativ organisatorisk enhet av våra medborgare och samverkanspartners.

Skåne, Sveriges Brandsäkraste region

AG Skåne - Sakområde skydd och säkerhet

Räddningstjänsterna i Skåne

Handlingsplan

2016

AG Skåne - Sakområde skydd och säkerhet
Kontaktperson: Monica Bengtsson, monica.bengtsson@rsyd.se

Skåne, Sveriges brandsäkraste region

- *Antalet döda och svårt skadade vid bränder i bostadsmiljö ska minska med en tredjedel till år 2020(2008-2010).*
- *Antalet bostadsbränder där räddningstjänsten är involverad ska halveras till 2020*
- *Andelen fungerande brandvarnare och brandskyddsutrustning i bostäder ska öka i enlighet med rekommendationen.*

Projekt i RSNV om uppsökande verksamhet

Syftet med projektet är att genom delaktighet i organisationen beskriva RSNV:s eget framtida arbete med utåtriktad verksamhet. Detta i formen av personliga möten med förbundets valda målgrupper:

- Äldre
- Ungdomar i segregerade områden
- Nyanlända
- Minska antalet spisrelaterade bränder

Projektets mål är att skapa en metod för kommunikation/information som minskar antalet dödsbränder i bostaden samt skapa varaktiga relationer till och ambassadörer i förbundets målgrupper.

Storstockholms
brandförsvaret

Shut the door – smoke kills!

STÄNG DÖRREN
RÖKEN DÖDAR

Contain the fire!

If there is a fire in your apartment – get out and close the door behind you. That way the fire and poisonous smoke will not spread to the stairwell so quickly. Call 112.

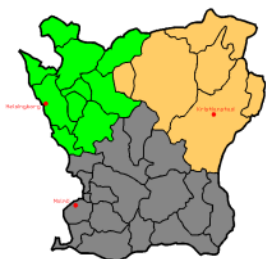
Never go out into a smoke-filled corridor or stairway!

If there is a fire in someone else's apartment and the stairwell is filled with smoke – stay in your apartment and keep your doors and windows shut! Smoke is very dangerous and quickly kills. Call 112. Rescue services will help you to get out. Your apartment can resist penetration of fire and smoke for 30 to 60 minutes. Remember to check your fire alarm!

Greater Stockholm Fire Brigade – for your safety and security!
www.storstockholm.brand.se

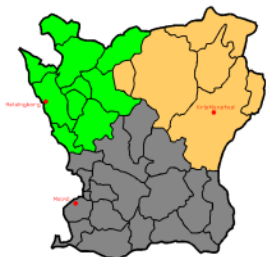

**Vilka aktiviteter ser du att vi
kan arbeta med inom den
regionala strategin?**

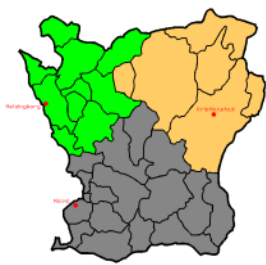
AG Skåne - Skydd och Säkerhet

Hur kan vi arbeta och vad kan vi arbeta med för att bli en ”Brandsäker region”?

AG Skåne - Skydd och Säkerhet

FIKA

AG Skåne - Skydd och Säkerhet

Norm: SBF 2014:1

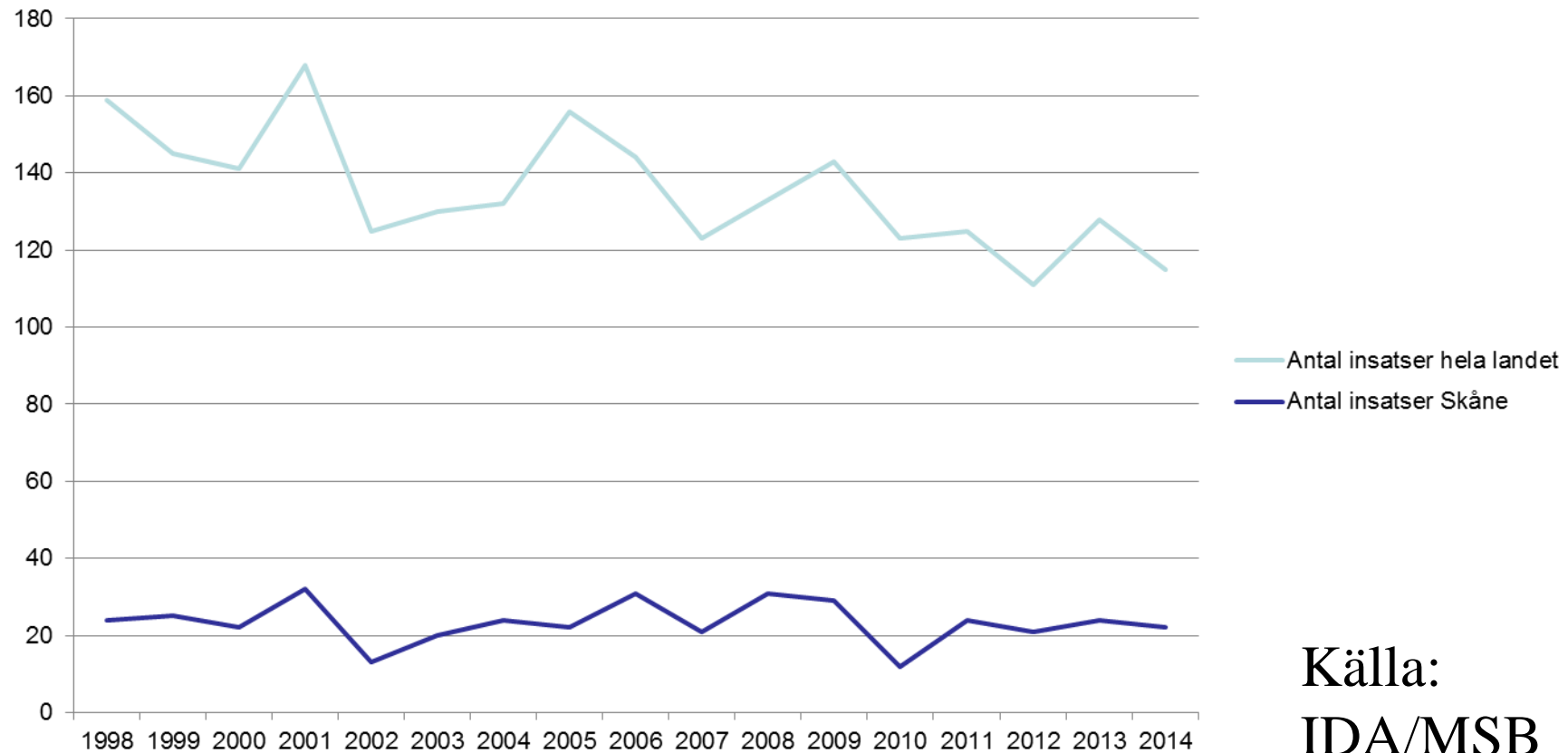
Föreståndare Brandfarlig Vara

, BRANDSKYDDSFÖRENINGEN

Norm föreståndare brandfarlig vara

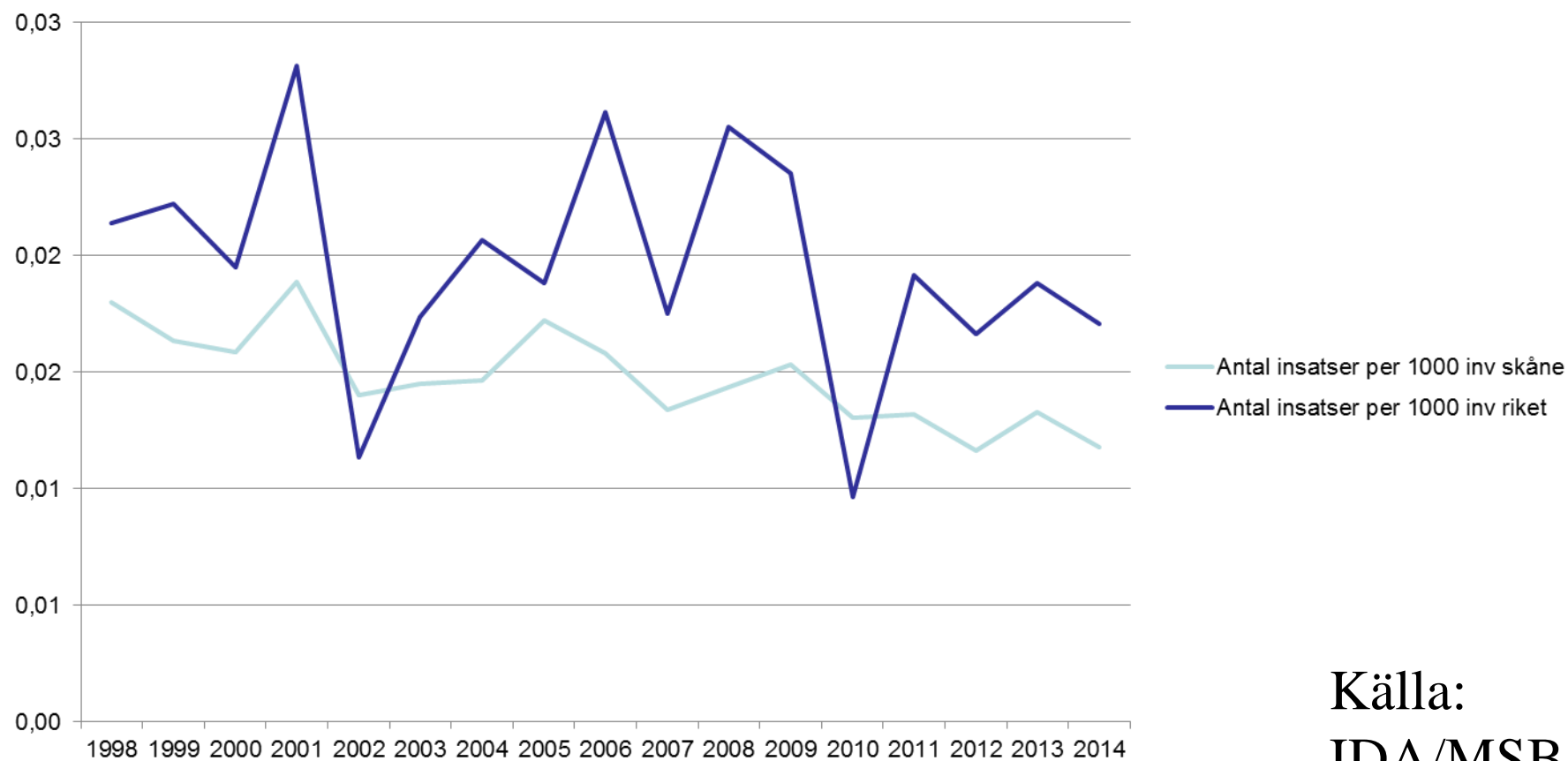
- **Innehåll:**
- Vad är en norm?
- Varför ta fram en norm?
- Vad innehåller normen?
- Nivåer
- Kompetenskrav

Insatser mot brand med startföremål brandfarlig vätska eller gas*

Källa:
IDA/MSB

Insatser mot brand med startföremål brandfarlig vätska eller gas*

Källa:
IDA/MSB

Mer olycksinfo

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Analys av olycks och tillbudsrapp

Studie av rapporter i samordningsrapporteringssystem

Händelser med farliga ämnen 2006-2010

En sammanställning av verksamhetsutövers inrapporterade händelser enligt LSO och LBE

Olyckor som inträffar vid farlig verksamhet enligt 2 kap 4 § LSO som kan medföra allvarliga skador på människa eller i miljön, eller om överhängande fara för sådan olycka föreligger, ska omedelbart anmälas till MSB. MSB:s Tjänsteman i Beredskap tar emot anmälningar på telefonnummer 054-150 150.

ID	Lag	Sevse	Verksamhet	Händelse	Orsaker	Ämnen	Konsekvenser	Åtgärder	Taggar
2006-1	LBE	(nej)	Förvaring av gasol vid smidesverkstad.	Vid lossning av gasol testades tankbilens anordning för nödavgångning. Den fungerade inte.	Problem med utrustning och felhantering. Felaktig utrustning har inte upptäckts genom åkeriets egenkontroll.	Gasol	Inga.	Underutredning till leverantören som tagit upp frågan med åkeriet. Mottagaren skärper tillsyn och kontroll av gasolfordon innan lossning för ske.	Gasol. Smidesverkstad. Lossning. Funktionskontroll. Fel på säkerhetsutrustning. Utveckla rutiner. Tydligare ansvar och roller.
2006-2	LSO	Högre	Tillverkning av klorat.	Det uppstod en brand i samband med betongarbeten som spred sig till gammalt formvirke och till angivande utrymmen. Räddningstjänsten larmades men behövde inte ingripa. Branden släcktes omedelbart av personen som utförde arbetet.	Problem med utrustning. Värme som utvecklas vid bilingen antände klortankstämmerat formvirke. Företaget visste inte att det fanns formvirke kvar sedan en ombyggnad på 60-talet. Problem med utrustning. Luft ellet syre hade trängt ner i brännarslangen och bildat en explosiv blandning. Troligen har slangen haft någon defekt.	Natriumklorat	Inga skador.	Ändrade rutiner för heta arbeten: Inga arbetstillstånd utfärdas utan extra kontroll och riskbedömning. Uppföljning i system för avvikelshantering och i skyddskommittén.	Natriumklorat. Kemindustri. Heta arbete. Brand. Utveckla rutiner. Arbetstillstånd. Riskbedömning. Avvikelsehantering.
2006-7	LBE	Högre	Tillverkning av gjutgods i stål.	Explosion och brand uppstod i en gasolslang när brännaren tändes. Personen som tände fick ett rapp av slangen och svevda ögonbryn. Utrustningen var en del av en mobil brännarupeström som användes i stället för ordinarie förvärmningsutrustning.	Felhandlande. Spisen slogs på av misstag, vilket värmde upp frigitgods som ställts på plattorna.	Propan	En person skadades lindrigt.	Inspektion av utrustningen. Andra typer av slangar och vred ska användas och backventiler ska monteras på slangarna. Utvecklade rutiner för monterning och handhavande av mobil värmare.	Gasol. Metallindustri. Fel på slang. Explosion. Brand. Tekniska förbättringar. Utveckla rutiner. Handhavande. Förebyggande underhåll.
2006-8	(nej)	(nej)	(Uppgift saknas.)	Brand i köksutrustning i lunchrum.	Felhandlande. Spisen slogs på av misstag, vilket värmde upp frigitgods som ställts på plattorna.	(Inga)	Rökutveckling. Lokalen kunde inte användas på ett dygn.	En timer ska monteras på spisen.	*. Lunchrum. Brand. Tekniska förbättringar.
2006-10	LBE	Högre	Tillverkning av cellulosaderivat i kemisk process.	En första inre brand uppstod i en tork men släcktes av den automatiska släckutrustningen. Värmen från branden medförde dock att en yttre brand startade i isoleringen. Räddningstjänst tillkallades och fabriken utrymdes.	Driftproblem. Inre överhettning av ringtork, förmogilgen på grund av glödbland i ansamlad produkt. Hettan inifrån torken antände isolering på utsidan.	(Inga)	Inga personskador. Begränsade skador på processutrustning. Inga skadliga utsläpp till luft eller mark. Förhållna nivåer av syreförbrukande ämnen som dock inte överskred miljödomens villkor. Produktionschockfall.	Utredning startad. Problemet med produktuppgång är känt. Förebyggande åtgärder planeras i samband med pågående ombyggnadsprojekt. Översyn av nödläges- och utrymningsorganisation.	Cellulosa. Massaindusti. Överhettning i utrustning. Brand. Utveckla rutiner. Nödåtgärder. Tekniska förbättringar.
2006-18	LBE	(nej)	Lossning av lastbil vid gasfyllningsstation.	Vid lossning av acetylenpaket från en lastbil med truck kom gafflarna för långt in och hakade i ytterligare ett paket. Vid lyftet föll det andra paketet omkull och stötte till ett tredje paket som ramlade över kanten, slog runt och störtade i marken. Den övre ramen böjde sig och flaskorna rose sig så mycket att tre slangar gick av och började läcka. All körning stoppades, området utrymdes och räddningstjänsten larmades.	Felhandlande. Händelsen orsakades av truckförarens misstag. Lastämmanarna var nere även på den sidan där lossning inte pågick.	Acetylen löst i vätska.	48 kg acetylen läckte ut i luften utomhus.	Ha lämmarna på motsiende sida uppfällida vid arbete med lossning/lastning. Förstärka ramen runt paketet och förbättra förankringen av flaskorna så att dessa inte kan röra sig vid ett eventuellt fall.	Acetylen. Gasfyllningsstation. Lossning. Truck. Kollision. Läckage. Tekniska förbättringar. Utveckla rutiner.
2006-20	LSO	Högre	Import, lagring och distribution av gasol (propan) i bulk.	Det uppstod ett gasolsläckage vid schakttoppen av det trycksatta berggrummet. Larmet gick i kontrollrummet samtidigt som personen började ljud av utströmmande gas. Anläggningen nödstoppades och räddningstjänsten larmades. Läckaget isolerades och utläckande gasol facklades. Den havererade ventilen byttes ut.	Problem med utrustning. En backventil hade havererat och börjat läcka.	Propan	Cirka 1 ton gasol läckte ut och 0,5 ton facklades. Inga konsekvenser för människor eller miljö.	Utredning om orsaken till att ventilen havererade. Förändrade rutiner för tillsyn och underhåll. Extra lösning av ventilspejden.	Gasol. Depå. Fel på backventil. Läckage. Utveckla rutiner. Förebyggande underhåll. Tekniska förbättringar.
2006-21	LBE	(nej)	Laborativ verksamhet vid högskola.	En gasoltank tömdes okontrollerat genom en öppen gasolkrän i ett dragkärl. En gasolkrän i ett dragkärl lämnades öppen, och magnetventilen som styr gasolen i lokalen var på. Det hela uppmärksammades på grund av att gasoltanken var tom.	Felhandlande. En gasolkrän glömdes i öppet läge och magnetventilen som styr gasolen till lokalen var på. Detta bryter mot arbetsplatsens rutiner för arbete med gasol.	Propan	Uppskattningsvis 0,6 m ³ gasol läckte ut i ett dragkärl så det borde inte ha blivit några högre halter av gasol i laboratoriet.	Påminner användarna om rutinerna för arbete med gasol. En styrning införes på samtliga lokalers magnetventiler, som stänger dessa automatiskt på kvällstid.	Gasol. Laboratorium. Felställd ventil. Läckage. Tekniska förbättringar. Utveckla rutiner. Handhavande.

<https://www.msb.se/sv/Kunskapsbank/Erfarenheter-fran-olyckor--kriser/Farliga-amnen/>

Vad är en norm?

- Norm = Standard
  - Ett dokument som fastställer något, exempelvis hur något ska vara.
  - En kravspecifikation för en viss avgränsad definierad sak eller område.
ISO 9001 är ett exempel (ledningssystem för kvalitet) SS-EN 60076-14 ett annat exempel (Vätskeisolerade krafttransformatorer med isolermaterial för högre temperaturer).

Varför en norm om föreståndare?

- Vag formulering i lagstiftning
- Otydlighet i kommunikation från MSB
- Olika tolkningar i kommunerna av vad en föreståndare behöver kunna
- Olika tolkningar även hos olika företag i samma bransch
- Även föreståndare osäkra på vilka krav som är rimliga
- Någon behövde föreslå något

Norm föreståndare brandfarlig vara

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

BRANDFARLIG
Föreståndare

Denna information är riktad till föreståndare för hantering av brandfarliga gaser och vätskor, och till tillståndshavare och ska utredas.

Att utse föreståndare

Vem som är bäst lämpad som föreståndare i en organisation kan till stor del bero på vilken typ av verksamhet det rör sig om. I de flesta fall är det lämpligt att utse en person som arbetar på anläggningen. Det är också möjligt att utse en person som inte är anställd på företaget till föreståndare. Det kan då vara lämpligt om föreståndaren har någon typ av dokumentation att visa upp som styrker personens roll som föreståndare. Observera att samma krav ställs på en extern föreståndare som på en anställd.

En tillståndspliktig verksamhet kan ha en eller flera föreståndare. Föreståndarskapet kan t.ex. delas upp på brandfarlig gas och brandfarlig vätska eller på olika anläggningsdelar. Det är då viktigt att gränsdragningen är tydlig, t.ex. genom att det i föreståndarnas instruktioner framgår vem som är föreståndare för vilken del. Det får

Vad finns det i normen?

- Kort inledning
- Vad normen gäller
- Referenser
- Definitioner
- Kraven
- FRIVILLIG Certifiering
  - Skrivet för att ge eventuella certifierare grund att kunna certifiera mot
  - Undvika ”vadsomhelst” certifiering

Bilagor

- Indelning i grupper efter hur komplicerad en verksamhet är
- Kompetensområden
  - Egenskaper
  - Risker
  - Regelområden
- Kompetensnivåer
  - Kännedom (ha hört talas om)
  - God kännedom (vara medveten om)
  - Kunskap (förstå och använda)

Kunskapsnivåer

- **Kännedom om**
  - Vet att det finns, kan leta sig fram till, vet ungefär vilken typ av dokument det kan letas fram i men det tar ett tag.
- **God kännedom om**
  - Kan använda vid rutinverksamhet, vet vart det går att hitta, kan slå upp i rätt dokument, hittar ganska snabbt
- **Kunskap om**
  - Kunna använda, vet utan att leta vart det är angivet, kan formulera instruktioner utan att läsa innantill

Bilagor (forts.)

- Detaljföreskrifter
  - LBEs föreskrifter
  - Annan lagstiftnings föreskrifter
  - Standard,
  - Allmänna råd,
  - Informationsblad
  - Med mera...

Bilagor (forts.)

- Information – vad ska föreståndare arbeta med?
  - Befogenheter och ansvar
  - Delegering
  - Rutiner
  - Utbildning
  - ATEX
  - Riskutredning
  - Tillstånd
  - Anläggningskunskap
  - Arbetsmiljö
  - Brandskydd
  - BCP – planera för olyckor

Kravnivåer

1. Föreståndare för **mycket** enkla anläggningar där risken är liten för olyckor
2. Föreståndare för enkla anläggningar men med lite större risker men varken ATEX eller cistern
3. Föreståndare för enkla anläggningar med ATEX eller cistern
4. Föreståndare för mer komplicerade anläggningar
5. Föreståndare för mycket komplicerade anläggningar

Kravnivåer

1. Föreståndare för **mycket** enkla anläggningar där risken för olyckor är liten
  - Restaurang med gas
  - Butik med försäljning av fabriksförslutna behållare
  - Verksamhet med pensel- eller sprayburksmålning
  - Läkarmottagning etc. utan laboratorium
  - Guld- eller silversmed

Kravnivåer

2. Föreståndare för enkla anläggningar med normal risk men mycket begränsad ATEX och utan cisterner

- Grund- eller gymnasiskola
- Rutinlaboratorier
- Vårdcentral, mindre sjukhus
- Måleri med doppmålning eller enstaka sprutbox och torkugn
- Butik med öppen hantering
- Verkstad eller byggarbetsplats utan cistern
- Vanlig återvinningsstation

Kravnivåer

3. Föreståndare för enkla anläggningar med liten omfattning på ATEX eller cisterner i verksamheten

- Bensinstation
- Måleri med doppmålningslinje eller flera sprutboxar och torkugnar, målning med robot
- Depå med lager av vätska med flampunkt $\geq +23^{\circ}\text{C}$
- Byggarbetsplats med cisterner
- Verkstad med cistern
- Större återvinningsstationer utan processande av kemikalier som tas emot

Kravnivåer

4. Föreståndare för mer komplicerade anläggningar

- Kemisk industri med process
- Forskningslaboratorier (universitet & högskola)
- Papper- och massaindustri
- Livmedelsindustri
- Depåer med brandfarlig gas eller vätska med flampunkt $<+23^{\circ}\text{C}$
- Tillverkning eller användning av reaktiva ämnen i mindre omfattning (enstaka förpackning per batch)
- Återvinning med kemiska processer

Kravnivåer

5. Föreståndare för **mycket** komplicerade anläggningar

- Raffinaderi
- Petrokemisk industri
- Omfattande användning eller tillverkning av reaktiva ämnen
- Explosivämnestillverkning
- Stor läkemedelsindustri med substansstillverkning
- Återvinning i skala som EKOKEM i Kumla

Om remissvaren

- Värdering av svaren var svårt
  - Många synpunkter som pekade åt helt olika håll
  - Inom samma grupp fanns diametralt motsatta uppfattningar
- Vissa valde att enbart ”angripa” certifieringen och hade inget svar om övrigt innehåll
  - Det fanns de som inte ens svarade därför att de var helt emot certifiering
- Normen är inte skriven i sten (än), den kan ändras.
  - Men då ska det finnas tydliga motiv för att göra ändringen.
  - Det är lättast att få in ändringar inom de första två åren

Utbildningar*

Nivå 1: Vi ser en möjlig E-learning här. För Gas på restaurang håller Energigas Sverige ett paket som är OK om man går igenom och tar in det. För ”vanliga” handlare har Prevent en E-learning som bör duga. Övriga kan normalt klara sig med en förkortad version av den 1-dagskurs som hålls av regionerna. Cirka 2-4 timmar beroende på typ av verksamhet bör den ta.

Utbildningar*

Nivå 2: Där har det genomförts en utbildning för de som finns i regionerna och ska ge den utbildningen. Materialet var vid utbildningens genomförande inte helt bra eftersom det borde ha omfattat nivå 3 också men där blev det en miss. Nivå 2 borde klaras av på 6 timmar.

Nivå 3: De borde kunna med hjälp av det reviderade materialet kunna hålla sådana utbildningar. Tar cirka 8 timmar.

Utbildningar*

Nivå 4: Utbildningen finns och hålls centralt av Brandskyddsföreningen. Det är en 2-dagarskurs.

Nivå 5: Finns också och består av Brandskyddsföreningens 2-dagarsutbildningar som kombineras till att sammanlagt vara 4 stycken 2-dagarsutbildningar

Utbildningar*

Brandfarlig och explosiv vara

Läs mer om olika nivåer och vilken utbildning du behöver inom brandfarliga varor här

<p>Brandfarliga varor – grund</p> <p>Du som arbetar i ett företag som hanterar brandfarliga varor ska ha grundläggande kunskap om eg...</p> <p>5.725,00 kr Medlem: 5.153,00 kr</p> <p>Boka</p>	<p>Brandfarlig vara – mindre omfattning</p> <p>Enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor (2010:1011) ska det finnas en eller flera föreståndare u...</p> <p>Info</p>
<p>Brandfarliga varor – föreståndare</p> <p>Att få ett uppdrag som föreståndare är förknippat med ett ansvar. Ett ansv...</p> <p>12.550,00 kr Medlem: 11.295,00 kr</p> <p>Boka</p>	<p>Arbete i explosionsfarlig miljö/ATEX</p> <p>Att utföra heta arbeten där det finns brandfarliga varor innebär stora risker. En svetslop...</p> <p>13.150,00 kr Medlem: 11.835,00 kr</p> <p>Boka</p>

<http://www.brandskyddsforeningen.se/utbildning/brandfarlig-och-explosiv-vara>

Certifiering*

Svensk Brand- och säkerhetscertifiering

<http://www.sbsc.se/>

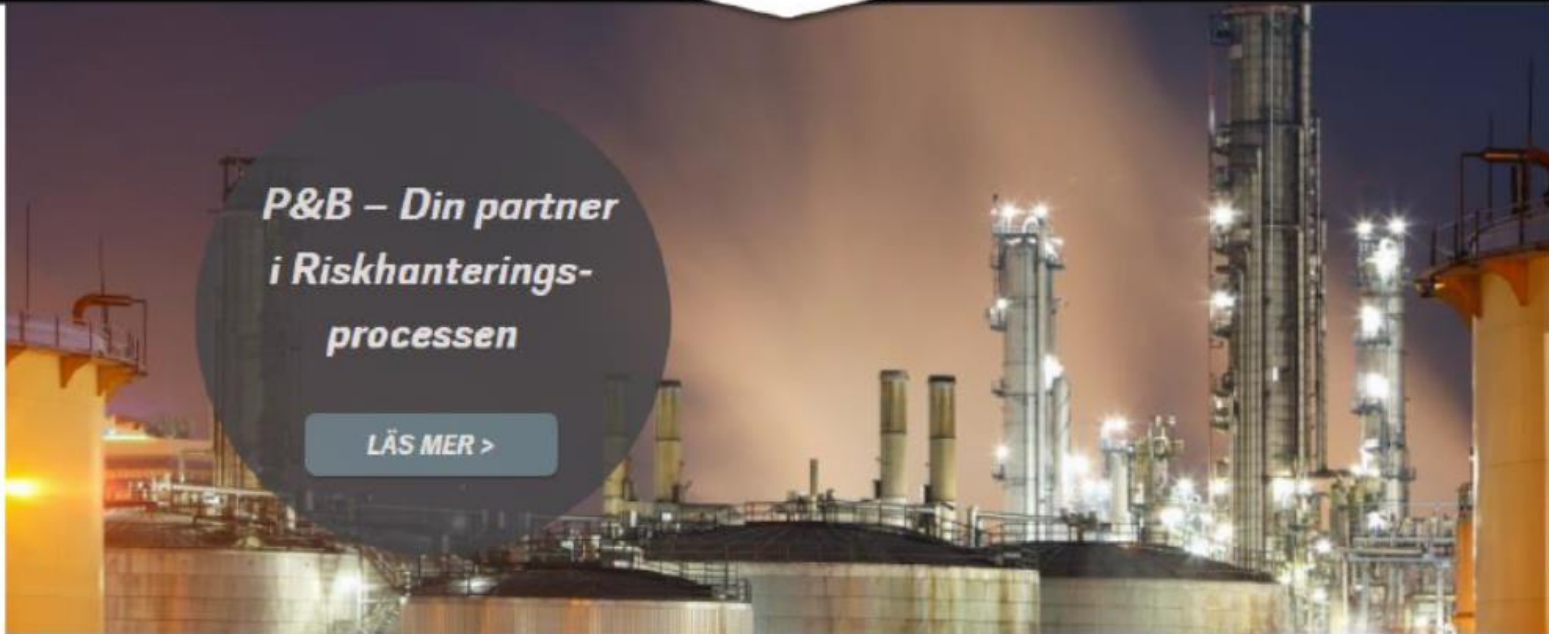
När? - Definitivt innan sommaren

Hur? – Distans via nätet

Nivåer?

Hur mycket?

Tack för mig!

*P&B – Din partner
i Riskhanterings-
processen*

LÄS MER >

Brandskydd

Som en av Sveriges äldsta brandkonsultbolag har vi lång erfarenhet med att ta hjälpa kunder fram kostandeffektiva och säkra brandtekniska lösningar för diverse verksamheter. Vi erbjuder tjänster som t.ex. framtagande av brandskyddsdokumentation, analytisk dimensionering av brandskydd, Systematiskt Brandskyddsarbete (SBA), brandskyddinventering, utrymningsanalyser samt tillståndshantering och riskbedömningar vid hantering av brandfarlig vara.

Risk Management/ Riskhantering

På P&B är vi experter på identifiering och analys av både organisatoriska och fysiska risker inom industri, handel, infrastruktur mm. Vi erbjuder allt från riskbedömningar på enskilda objekt eller anläggningar, till att hjälpa kunder skapa processer för effektiv hantering av risker inom en organisation. Oberoende av er verksamhets storlek eller typ är vi på P&B dedikerade till att vara en tillförlitlig partner i arbetet att hantera risker för människor, egendom och miljö.

Explosionsfarlig Miljö – ATEX

Explosioner inom verksamheter som hanterar dammande material, brandfarlig vätska och gaser är ofta dramatiska händelser som kan utgöra allvarliga risker för personal och kapital. För att bedöma och hantera riskerna krävs praktisk erfarenhet från industriella processer, tillsammans med djupa kunskaper om ämnens egenskaper, explosionsteori, skyddssystem och säkra arbetsrutiner. P&B har omfattande erfarenheter av riskbedömningar, olycksutredningar samt riskreducerande åtgärder.

P&B Utbildning

Inom samtliga av våra expertområden erbjuder vi kundanpassade utbildningar. Kontakta oss gärna för att diskutera hur vi kan hjälpa just ditt företag med att höja medvetenheten eller kompetensen inom ett visst område. Exempel på utbildningar inkluderar "Effektivt SBA Arbete", "Grunder i Byggnadstekniskt Brandskydd", "Hantering av Brandfarlig Vara", Explosionsfarlig miljö – ATEX samt "Riskhanteringsprocessen".

Kunskap som skyddar människor, värde och miljö

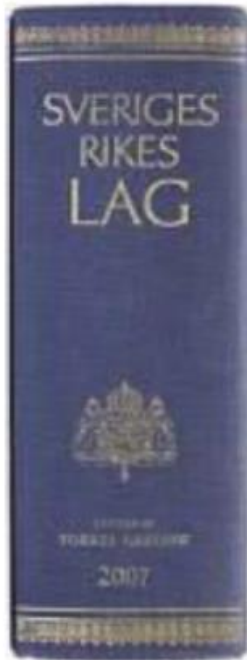
Explosionsrisker

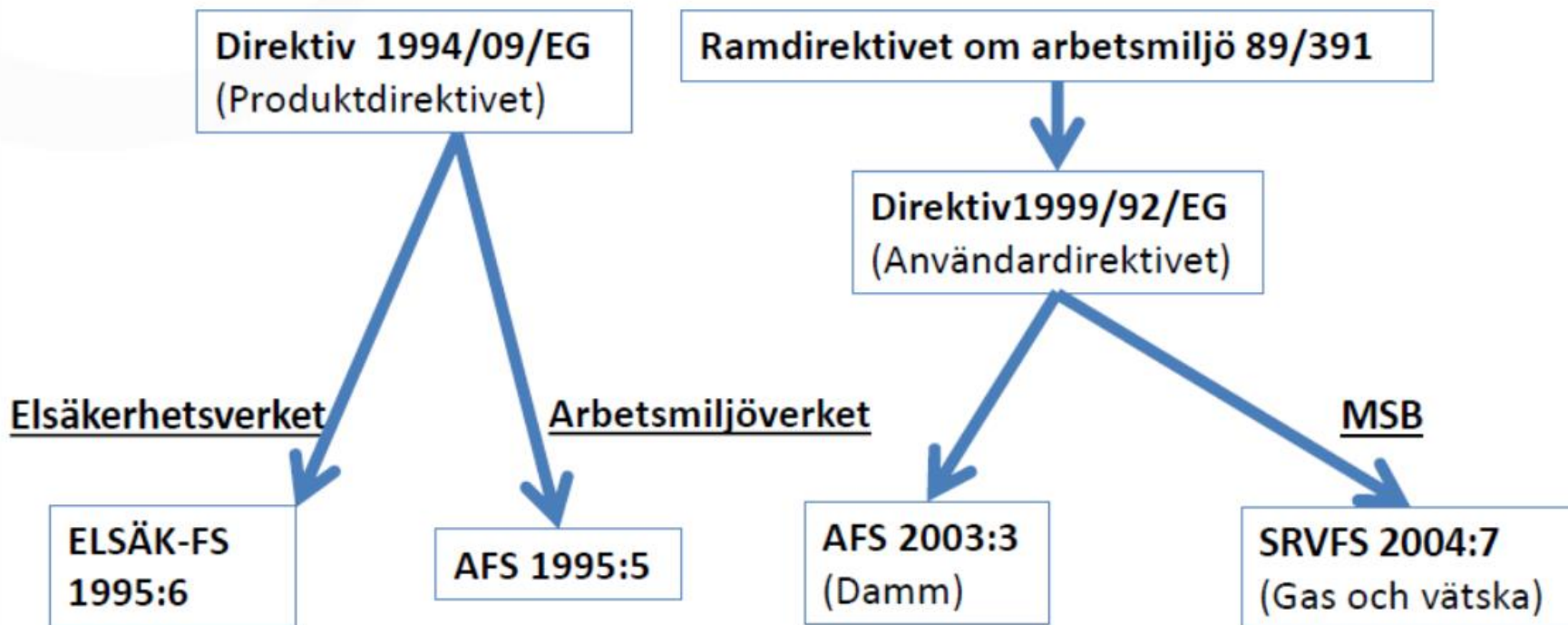
Lagstiftning

ATEX = **AT**mosphères **EX**plosibles

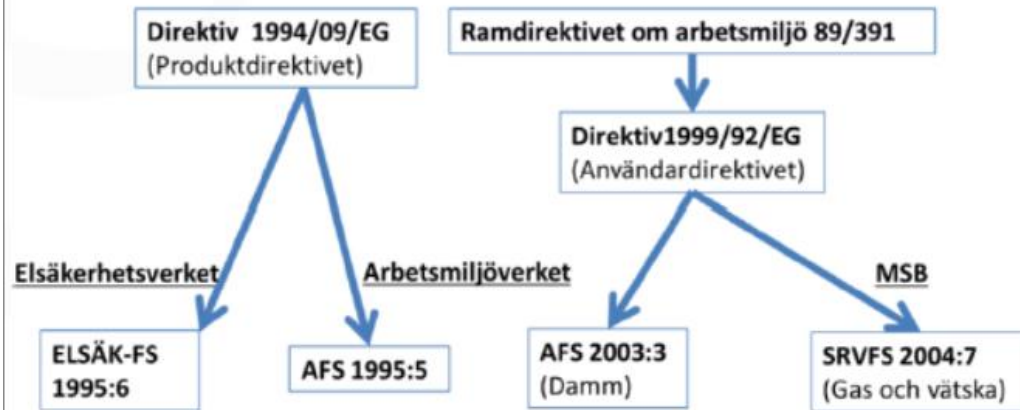

Lagstiftning

EU-Direktiv

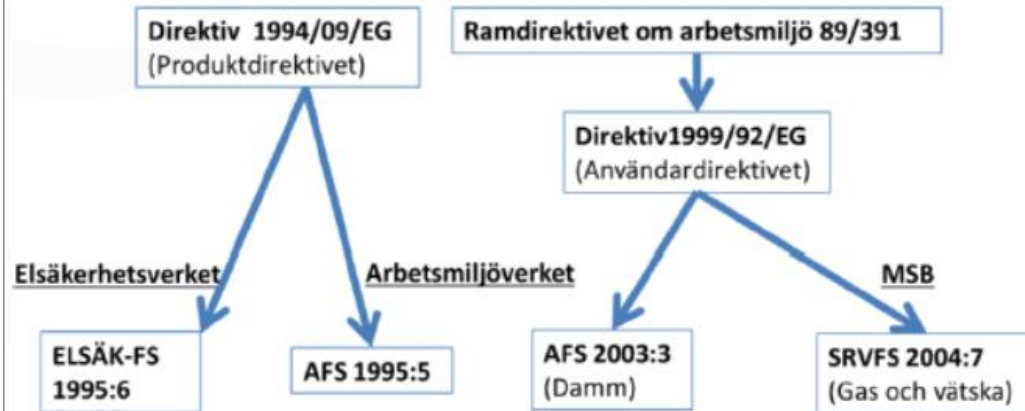
Lagstiftning

Vilka omfattas?

- Alla verksamheter som hanterar ämnen som kan förekomma i form av (brännbar) gas, ånga, damm eller dimma
- Ej yrkesmässig verksamhet som hanterar ämnen som kan förekomma i form av (brännbar) gas, ånga, damm eller dimma (enl. LBE)
- Tillverkare, leverantörer av utrustningar, komponenter, säkerhets- och skyddssystem

Lagstiftning

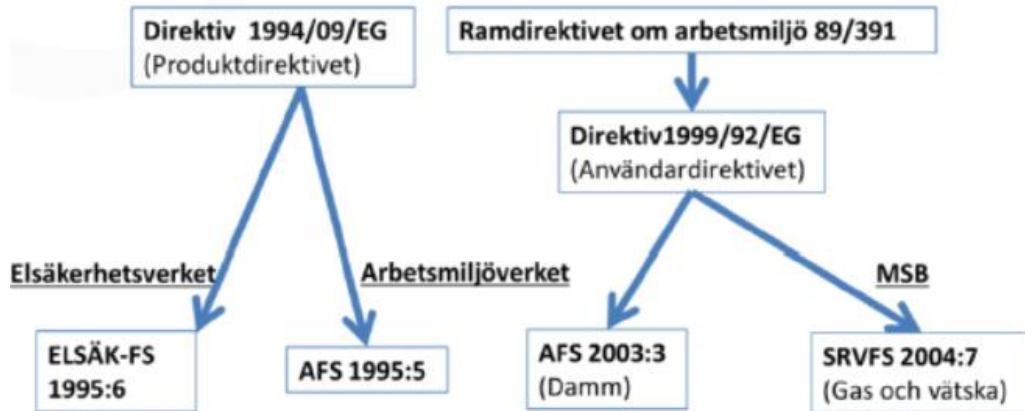

Kraven i användardirektivet i korthet

- Riskbedömning (AFS+SRVFS)
- Rutiner och instruktioner (AFS+SRVFS)
- Krav på utrustningar (AFS+SRVFS)
- Utbildning (AFS)
- Arbetstillstånd (AFS)
- Samordning (skillnad AFS-SRVFS)
- Bekräftelse av explosionssäkerheten (AFS)
- Explosionsskyddsdocument (AFS +SRVFS??)

Samordning mellan föreskrifter vore önskvärd!! SRVFS täcker inte minimikraven i EG 99/92.

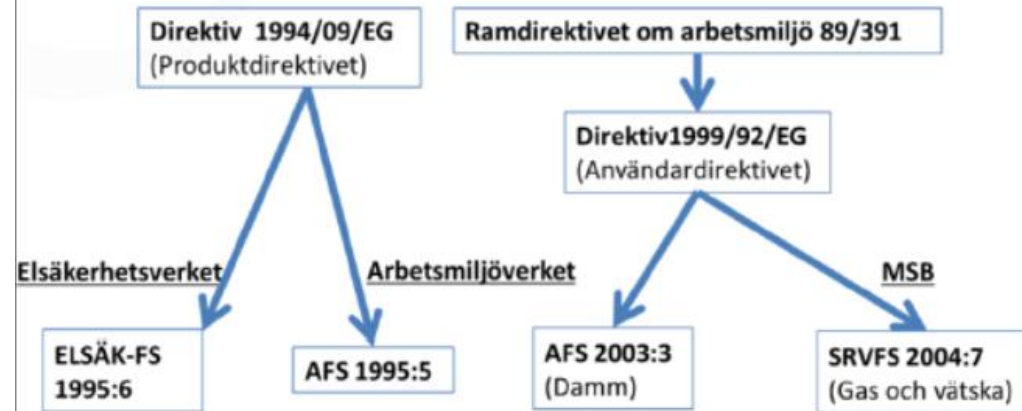
Lagstiftning

Kraven i produktdirektivet i korthet

- Krav på utrustningar grundar sig på användarens bedömningar (klassning/riskbedömning)
- Krav på skyddssystem och säkerhetsanordningar
- Maskindirektivet gäller oavsett ATEX

Lagstiftning

Kraven i produktdirektivet i korthet

- Inneboende potentiell tändkälla
- Reducerad sannolikhet för tändkälla
- Integrerad explosionssäkerhet
- Verifiering
- CE-deklaration och märkning

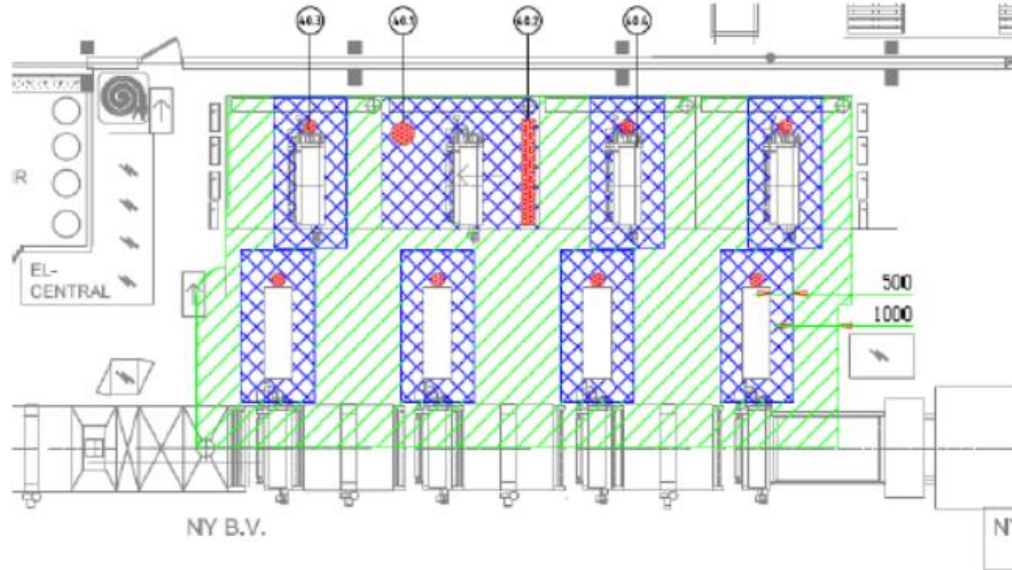

Tillsyn

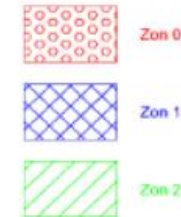
- Klassning och riskbedömning
- Instruktioner för arbete och hantering
- Instruktioner för avvikelser
- Instruktioner för underhåll av säkerhets- och skyddsanordningar

Begär handlingar i förväg!!!

Tillsyn

1	2	3	4	5			6				7		8		9		10		11		12		13	
				Typ av utsläpp	Brandfarlig vätska			Ventilation				Rekorråd		Annan information och åtgärder										
M ²	Benämning	Placering	Ref	DNES temperatur och tryck	Fas	Typ	Över	Under	Utgång något fukt	Typ av Zon	Zo rubrikledning	Behållare												
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	
14	Automatic clearing	U7 Koller Coaters	P	1	20- 40	A	L	M	M	A	1	Apprens- och lednings- rör och stävar up to 250mm.	Reving- kap 2, fl i maskin dokare station	Reving- station	Reving- station	Reving- station	Reving- station	Reving- station	Reving- station	Reving- station	Reving- station	Reving- station	Reving- station	Reving- station
10	Automatic clearing	U7 Koller Coaters	P	1	20- 40	A	L	M	M	A	1	OS101 ruller, lateralt rör och stävar up to 250mm.	Reving- kap 2, fl i maskin dokare station	Reving- station	Reving- station	Reving- station	Reving- station	Reving- station	Reving- station	Reving- station	Reving- station	Reving- station	Reving- station	Reving- station
1c	Automatic clearing	U7 Koller Coater	P	1	20- 40	A	L	M	M	A	1	Returm guller, lateralt till 500mm	Reving- kap 2, fl i maskin dokare station	Reving- station	Reving- station	Reving- station	Reving- station	Reving- station	Reving- station	Reving- station	Reving- station	Reving- station	Reving- station	Reving- station
1d	Automatic clearing	U7 Koller Coater	P	1	20- 40	A	L	M	M	A	1	Material container, en st sida up to 800 mm	Reving- kap 2, fl i maskin dokare station	Reving- station	Reving- station	Reving- station	Reving- station	Reving- station	Reving- station	Reving- station	Reving- station	Reving- station	Reving- station	Reving- station
1f	Automatic clearing	U7 Koller Coater	P	1	20- 40	A	L	M	M	A	1	200mm ruller, ruller material container up to 200 mm	Reving- kap 2, fl i maskin dokare station	Reving- station	Reving- station	Reving- station	Reving- station	Reving- station	Reving- station	Reving- station	Reving- station	Reving- station	Reving- station	Reving- station

Temperaturklass T3
Explosionsgrupp IIA
Avluftströmma klassas lika som
utrymmet varifrån luften utsugas.

Tillsyn

Klassning och riskbedömning

- Är riskbedömningen aktuell och uppdaterad?
- Klassning bör vara motiverad, zon och utbredning
- Sannolikheten för tändkällor och antändning i respektive område skall vara beskriven
- Om inte explosion har bedömts osannolik, beskrivning av potentiell konsekvens
- Det skall vara möjligt att förstå om, och på vilka grunder, risken har bedömts/värderats vara tolerabel eller ej.
- Om ej tolerabel, vilka åtgärder är planerade/genomförda?

Under pumpning förväntas ej explosiva atmosfärer uppkomma kring pumpstationen på grund av täta anslutningar och backventil för tilluft. Vid byte av fat samt vid spill förväntas dock mindre explosiva atmosfärer kunna uppkomma kring fat och i invallning. Ventilationen i lokalen bedöms vara god och består av processventilation, allmänventilation och naturlig ventilation. Lokalen upplevdes som "dragig", även utan processventilation, vilket indikerar god ventilation som reducerar utsträckningen på riskområdet.

Fat och invallning skall placeras så att ingen elektisk eller mekanisk utrustning finns inom riskområdet, alternativt skall utrustning vara Ex-verifierad. Detta reducerar sannolikheten för tändkällor betydligt. Pumpar är Ex-verifierade enligt äldre tysk standard. Sannolikheten att de skall ge tändkällor bedöms som mycket liten.

<i>Explosion/ snabbt brandförlopp</i>	Vid en explosion kan personer brännas dödligt. Tryckökning kan ske i plexiglasinneslutningen och flammor och projektiler skulle kunna påverka hela rummet vid en ogynnsam blandning av luft och IPA-ångor.
<i>Exponering</i>	Person är normalt exponerad i rummet vid hantering då risken är som störst

Tillsyn

Organisatoriska brister/frågor

- Saknas riskbedömning, vanligt i icke-tillståndspliktig verksamhet
- Saknas instruktioner, sitter i huvudet på folk
- Instruktioner följs inte eller är inte kommunicerade
- Personal har inte fått utbildning eller information
- Hantering av extern personal för att minimera risk
- Saknas plan för avvikelser
- Hur underhålls säkerhetspåverkande utrustningar/system??
- Fråga operatörer, underhållspersonal etc.!!!

Vid öppen ventil 600122:

Stor sannolikhet för läckage mellan förlängare och respektive brännare

- Kontrollera med stor försiktighet om läckage pågår i förlängerbyggnaden. Vid konstaterat läckage där, utrym och spärra av området enligt insatspanen/ larm räddningstjänst.

Annars:

- Stäng huvudventilen utanför förlängerbyggnaden.
- Kontakta företagsledare för brandfarlig vara för vidare åtgärder

1.5.2 Larm högt tryck gasledning

(företstörer att larmgaslösa. (kas jämfört med idag)

- Sannolikt fel på tryckreducering i förlängerbyggnad.
- Kontakta företagsledare för vidare åtgärder
- Sämbstängningsventiler i förlängerbyggnaden stänger automatiskt vid 120 kPa.

1.5.3 Läckage vid brännare

Vid misstänkt läckage vid sågas av brännarna:

- Stäng huvudventilen vid förlängerbyggnaden.
- Varna alla systemet är trycklös.
- Stäng lokal avstängningsventil vid det brännarsystem som läcker.
- Öppna huvudventilen vid förlängerbyggnaden

1.5.4 Läckage förlängerbyggnad

- Larma räddningstjänsten
- Spärra av trafik inne på området som passerar cistern och förlängerbyggnad.

1.5.5 Högt tryck gasocistern

- Kontrollera vid cisternen om säkerhetsventilerna öppnat.
- Kontrollera trycket på manometer på cisternen eller på uttåleledning vid förlängare.
- Vid normalt tryck, 0,5-1 MPa, kontakta instrumentunderhåll för åtgärd.

Tillsyn

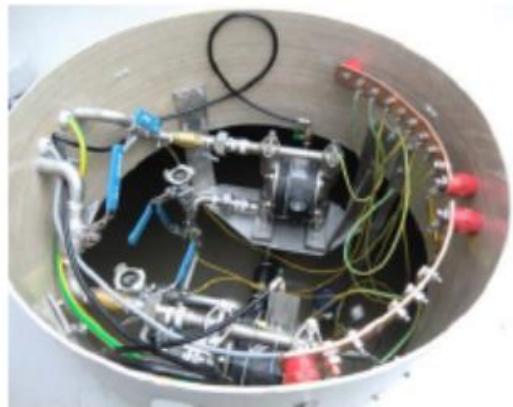
Fysiska brister

- Stökigt, ingen skyltning
- Ingen spillinvalning
- Jordning av bord, hyllor och dunkställningar – men användning av plastdunkar
- Omröring med ej Ex-verifierad blandare och ev. mekaniska gnistor ??
- Ventilationen inte igång, ingen automatik, frånluft-tilluft, Ex-fläktar, strömavbrott
- Dimensioneringsunderlag ventilation

Tillsyn

Fysiska brister

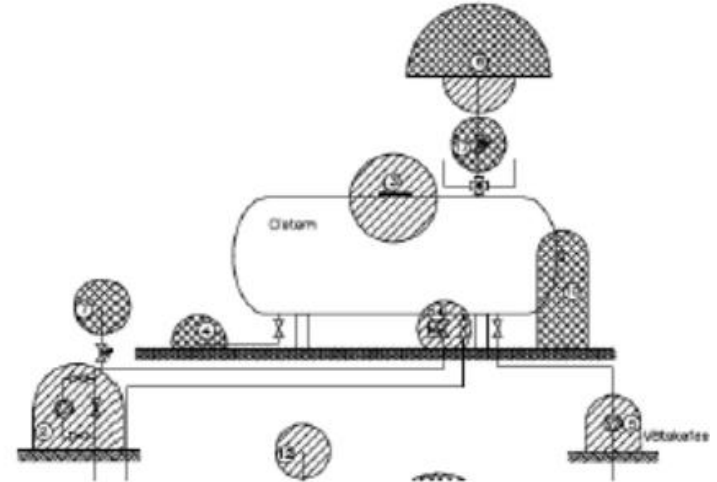
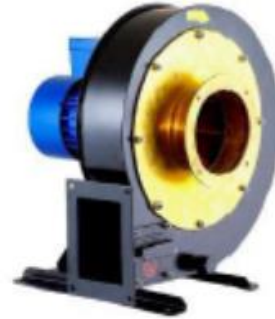

- Installationer lika viktiga som EX-utrustning
- Potentialutjämning, med förstånd och måtta
- Kläder och skor ofta viktiga vid öppen hantering
- Spillhantering glöms ibland bort, undvik fritt fallande vätska
- Larmnivå slentrian 25-50% av LEL, åtgärder gasdetektering

Tillsyn

Vanliga missuppfattningar

- Man förutsätter att leverantören har bedömt och hanterat riskerna
- Ex-krav gäller endast elektrisk utrustning
- Att medvetenhet och säkerhet är högre inom stora företag/koncerner – formellt/praktiskt
- Att exempel i handbok SEK 426 = relevant klassning

Damm

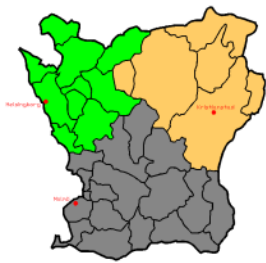

- Arbetsmiljöverket bedriver tillsyn mot AFS 2003:3
- Ur LSO-perspektiv, kontrollera att riskerna bedömts och hanteras
- Kontrollera att verksamheten har instruktion och plan för åtgärder och säker insats vid brand eller explosion.

Frågor, synpunkter

Tack för visat intresse.

LUNCH

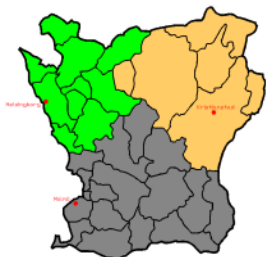
AG Skåne - Skydd och Säkerhet

Resultat av enkäten

25 av 33 kommuner har svarat

- ❖ Bjuv
- ❖ Burlöv
- ❖ Eslöv
- ❖ Helsingborg
- ❖ Hässleholm
- ❖ Höganäs
- ❖ Klippan
- ❖ Kristianstad
- ❖ Kävlinge
- ❖ Landskrona
- ❖ Lomma
- ❖ Lund
- ❖ Malmö
- ❖ Osby
- ❖ Perstorp
- ❖ Skurup
- ❖ Staffanstorp
- ❖ Svalöv
- ❖ Svedala
- ❖ Trelleborg
- ❖ Vellinge
- ❖ Ystad
- ❖ Åstorp
- ❖ Ängelholm
- ❖ Örkelljunga

Kampanjer under 2015

DELTAGANDE I KAMPANJERNA

Julkampanjen
96 %

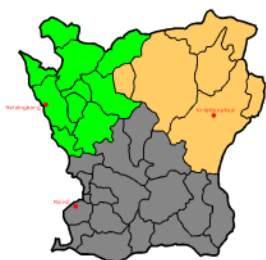
Brandvarnardagen
96%

Sommarkampanjen
86%

Peppar Peppar
64%

Brandskyddsveckan
56%

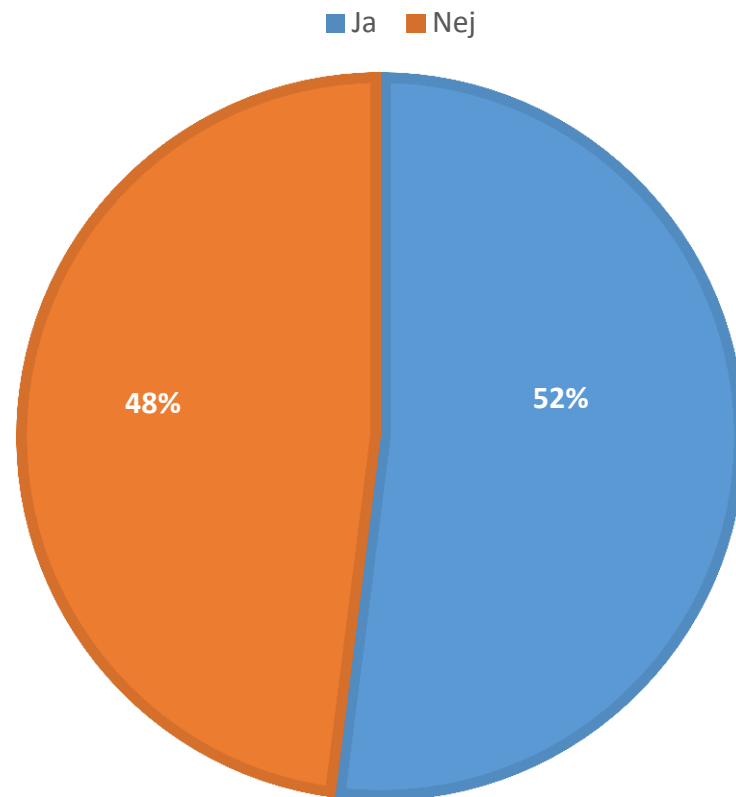
- Möten med allmänheten
- Sociala medier
- Utskick/Pressmeddelande

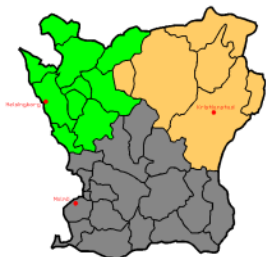
AG Skåne - Skydd och Säkerhet

Brandvarnarförekomst

HAR NI FÖLJT UPP BRANDVARNARFÖREKOMSTEN I ER KOMMUN?

- Muntligt/hembesök
- Följs upp vid bränder
- Sotaren i kommunen har i uppdrag att följa upp
- Sommarjobbare som inviterar förekomsten samt informerar om enklare brandskydd

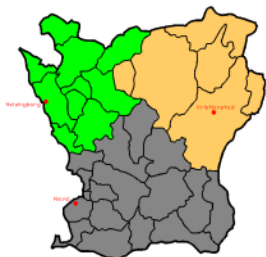

AG Skåne - Skydd och Säkerhet

Kontakt med vår och omsorg

HUR HAR KONTAKT TAGITS FÖR ATT FÖRSTÄRKA
BRANDSKYDDET FÖR DE SOM BOR KVAR HEMMA?

- Anpassade hembesök till utsatta målgrupper som kan leda till tekniska hjälpmedel för individen
- Inledande arbete har gjorts där vi skapat checklistor och arbetsmetoder för hemtjänstpersonal att använda. Arbetet fortlöper och hoppas kunna starta under våren 2016
- Kontakt med enhetschefer för att stödja i prioritering av deras behov att stärka klienters trygghet
- Vi har jobbat med vård och omsorgsförvaltningen, men det går lite fram och tillbaka eftersom frågan är lite personberoende och när en engagerad person slutar så fallerar också samarbetet

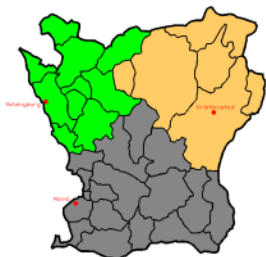

AG Skåne - Skydd och Säkerhet

Kontakt med fastighetsägare

VILKA INSATSER HAR NI GJORT FÖR ATT FÖRBÄTTRA
OCH UPPRÄTTHÅLLA KONTAKTEN?

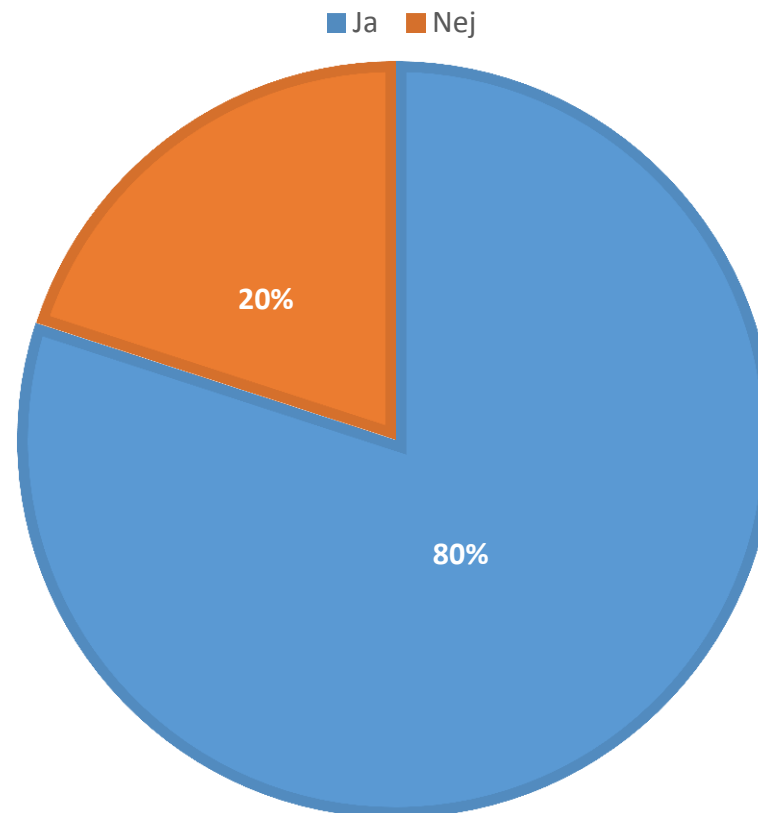
- Har en arbetsgrupp där vi träffar fastighetsägare och vi gör i samband med bostadstillsynen också genomgång med fastighetsägare
- Skiftlagen gör besök i bostadsområden och ser över brandskyddet samt framkomligheten på brand/räddningsvägar. Även så kallad framkörningskort tas fram
- Vi har kontaktat bostadsrättsföreningar för informationsmöten, men ingen respons
- Regelbunden kontakt i form av möten med de kommunala fastighetsbolagen.

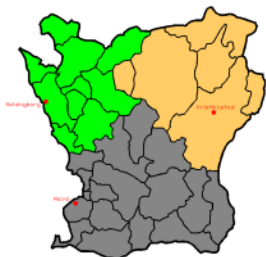
AG Skåne - Skydd och Säkerhet

Vattensäkerhet

HAR NI ARBETAT MED VATTENSÄKERHET I ER KOMMUN?

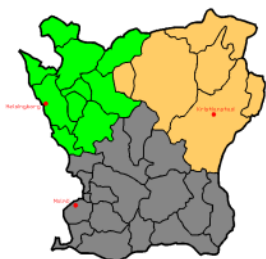
- Vi har Trygghetsdagar med elever i åk 7 där vi har bjudit in Livräddningssällskapet
- Har informerat i sommar om vattensäkerhet via våra campingplatser i broschyrform
- Efterfråga kommunens lagstadgade åtgärder att stärka barn och ungdomars simkunnighet. Info aktiviteter på det kommunala badet
- Troligtvis startar vi konceptet badvakt/turistvärd 2016 i kommunen, ett samarbete med arbetsförmedlingen och kommunen.

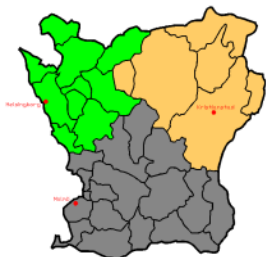
AG Skåne - Skydd och Säkerhet

Vad har räddningstjänsterna satsat på under 2015?

- Flyktingsituationen
- Har infört en förskolevecka där de minsta barnen fått möjlighet att lära sig mer om brandskydd
- Bjudit in kommun till samarbete för äldres trygghet (hemtjänsten)
- Möte med gode män. Försök med hembesökstelefon för anpassade hembesök. Träffpunkt på äldreboende med brandmän. Fokusgruppmöte med kommunen. Fortsatta ungdomsmöten med förskola, 5-6 klass(..)
- Vi arbetade aktivt med brandskyddet hos unga vuxna (studenter)
- Ett utvecklingsprojekt gällande social hållbarhet där man genom nätverkande ska kunna ta del av erfarenheter från andra delar av Europa. Detta är en början till ett EU-projekt.

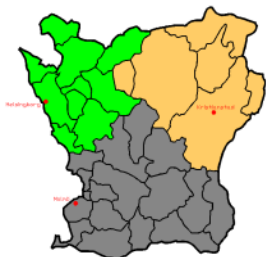
Vad vill ni utveckla inom er räddningstjänst under 2016?

AG Skåne - Skydd och Säkerhet

Vilka är AG Skåne - Skydd och Säkerhets tre viktigaste uppgifter?

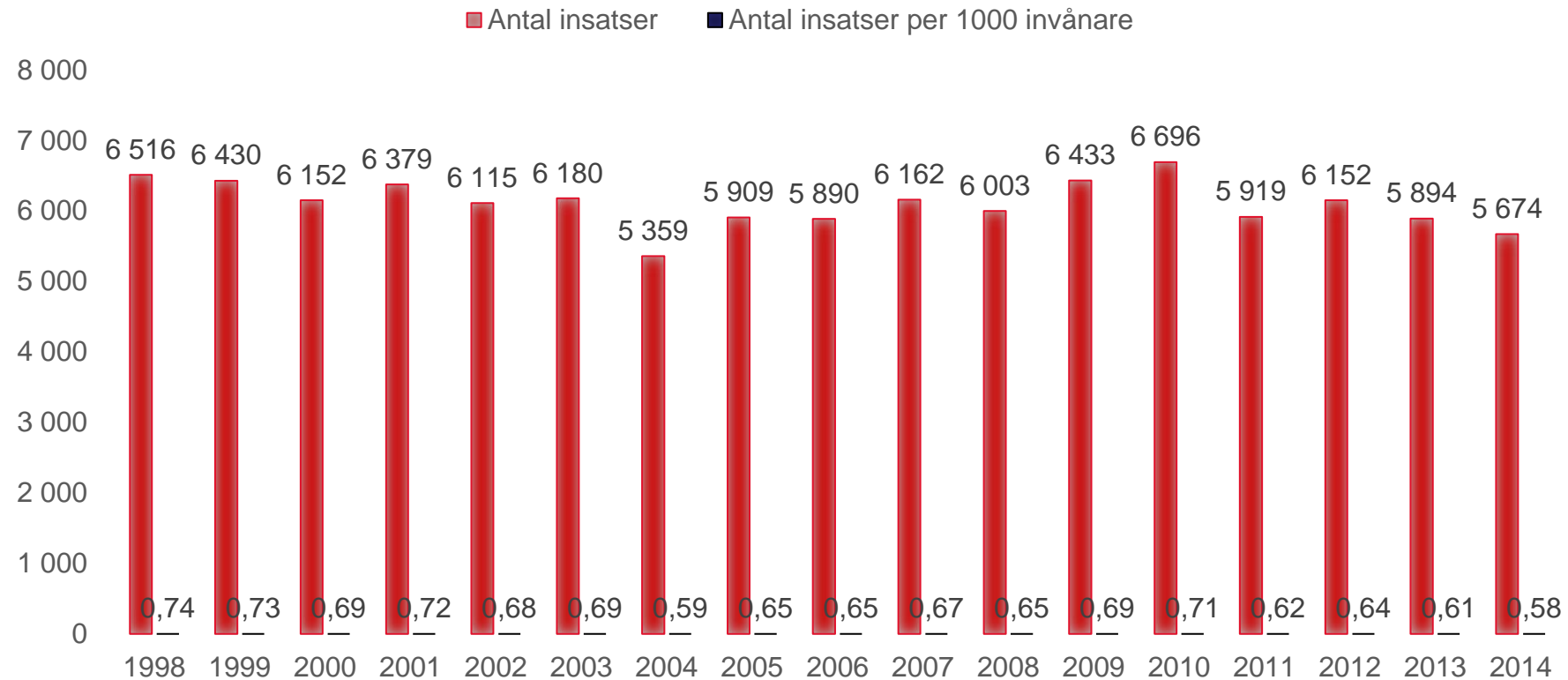
AG Skåne - Skydd och Säkerhet

Bostadsbränder & asylboende

En enkel jämförelse samt en uppföljning...

Bostadsbränder, utvecklingen i Sverige, 1998-2014

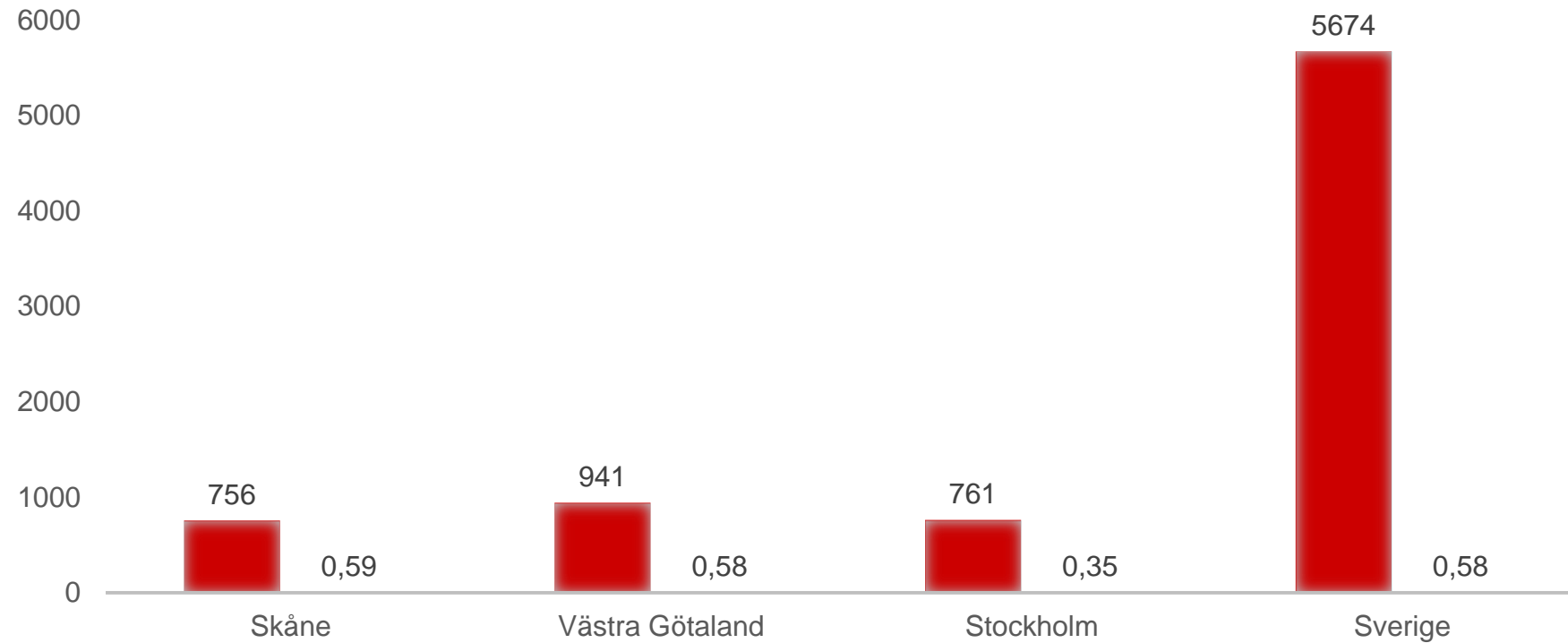
291 kommuner, ca 9,75 mn invånare

Storstadslänen och tillståndet i riket 2014, en jämförelse...

108 kommuner, 5,1 mn invånare

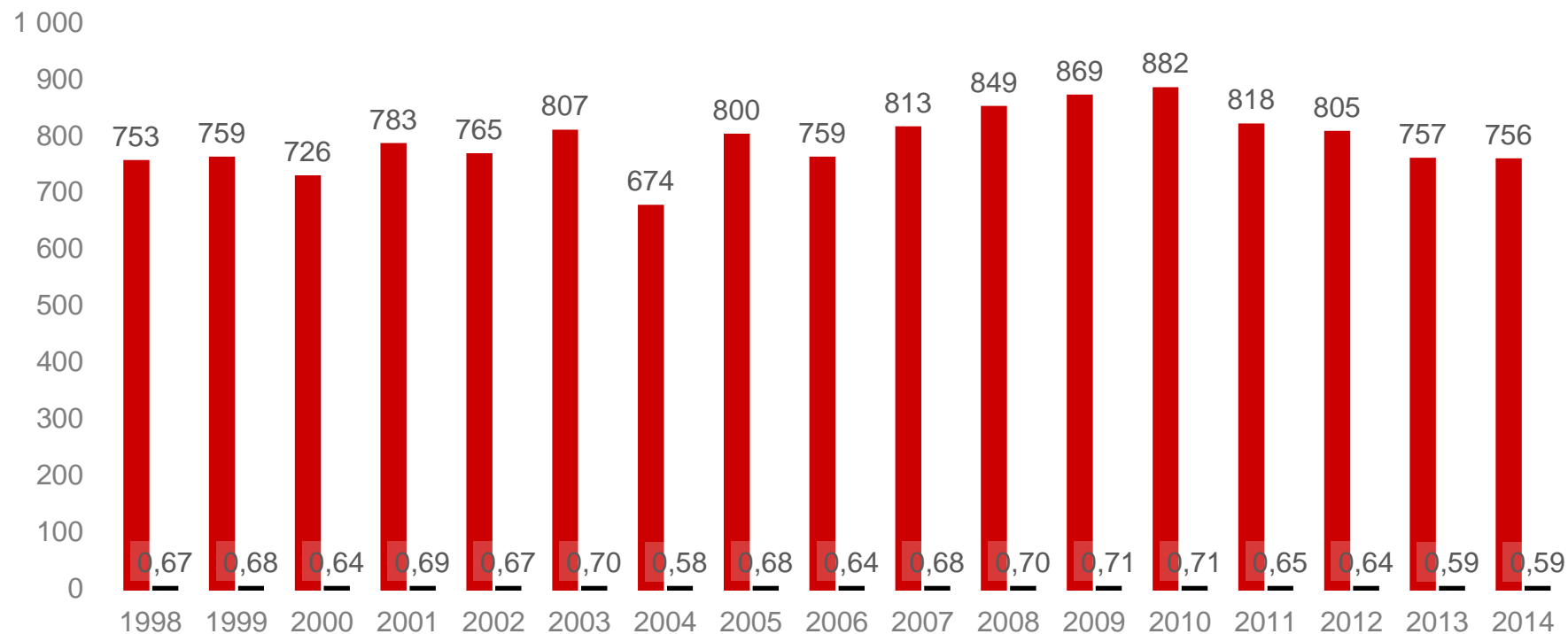
■ Antal insatser ■ Antal insatser per tusen invånare

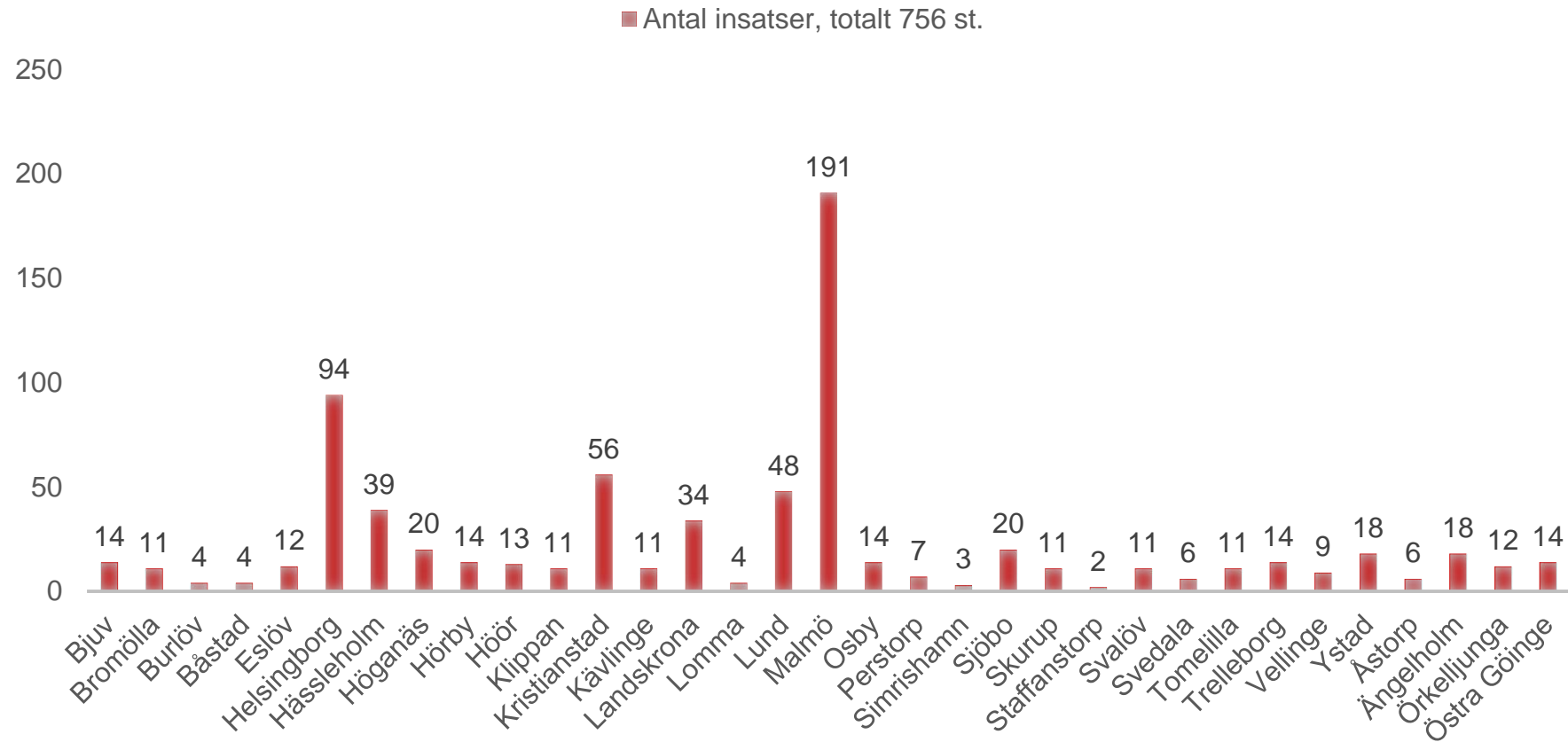
Bostadsbränder, utveckling för Skåne län 1998-2014

33 kommuner, ca 1,3 mn invånare

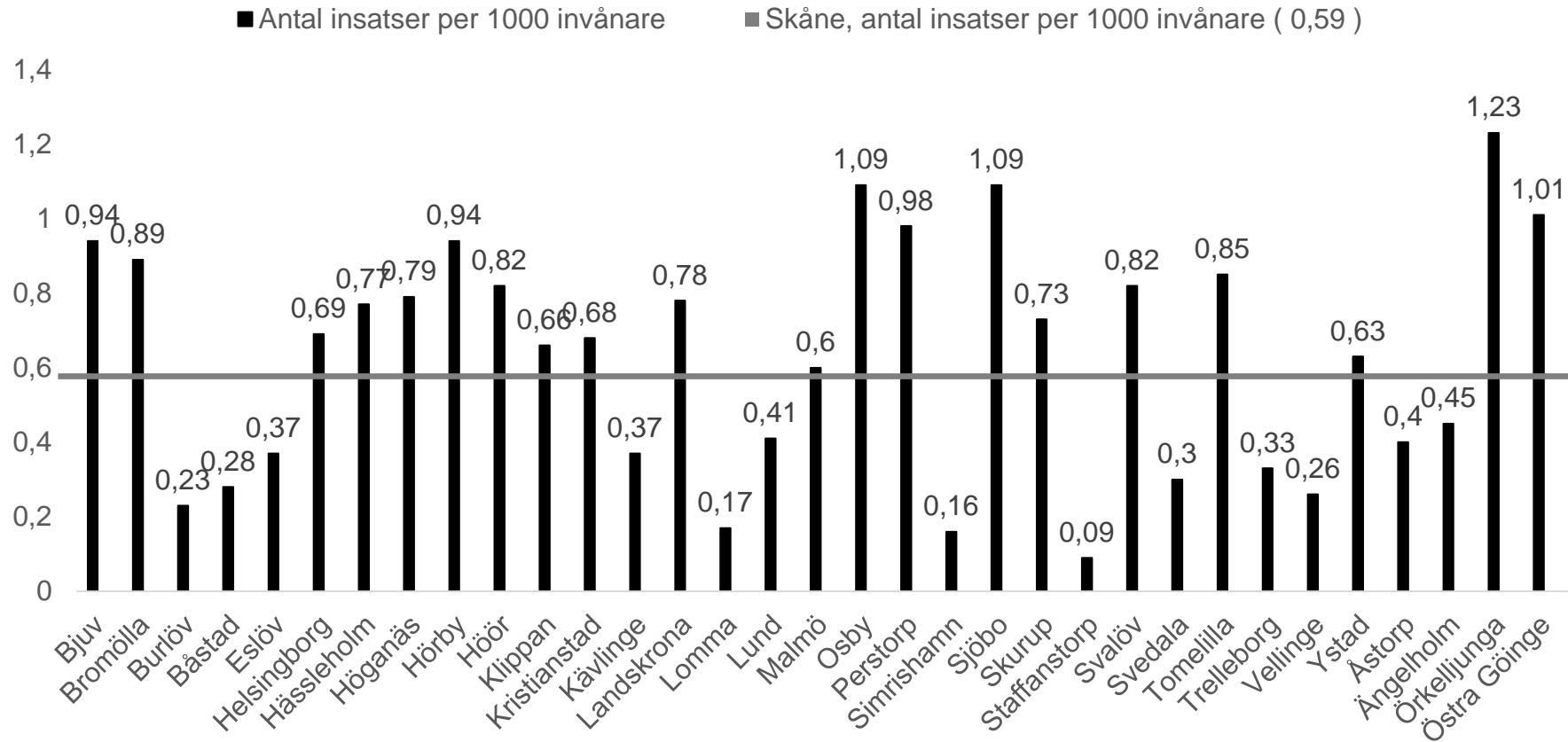
■ Antal insatser ■ Antal insatser per tusen invånare

Bostadsbränder i Skåne, kommunvis fördelning, 2014

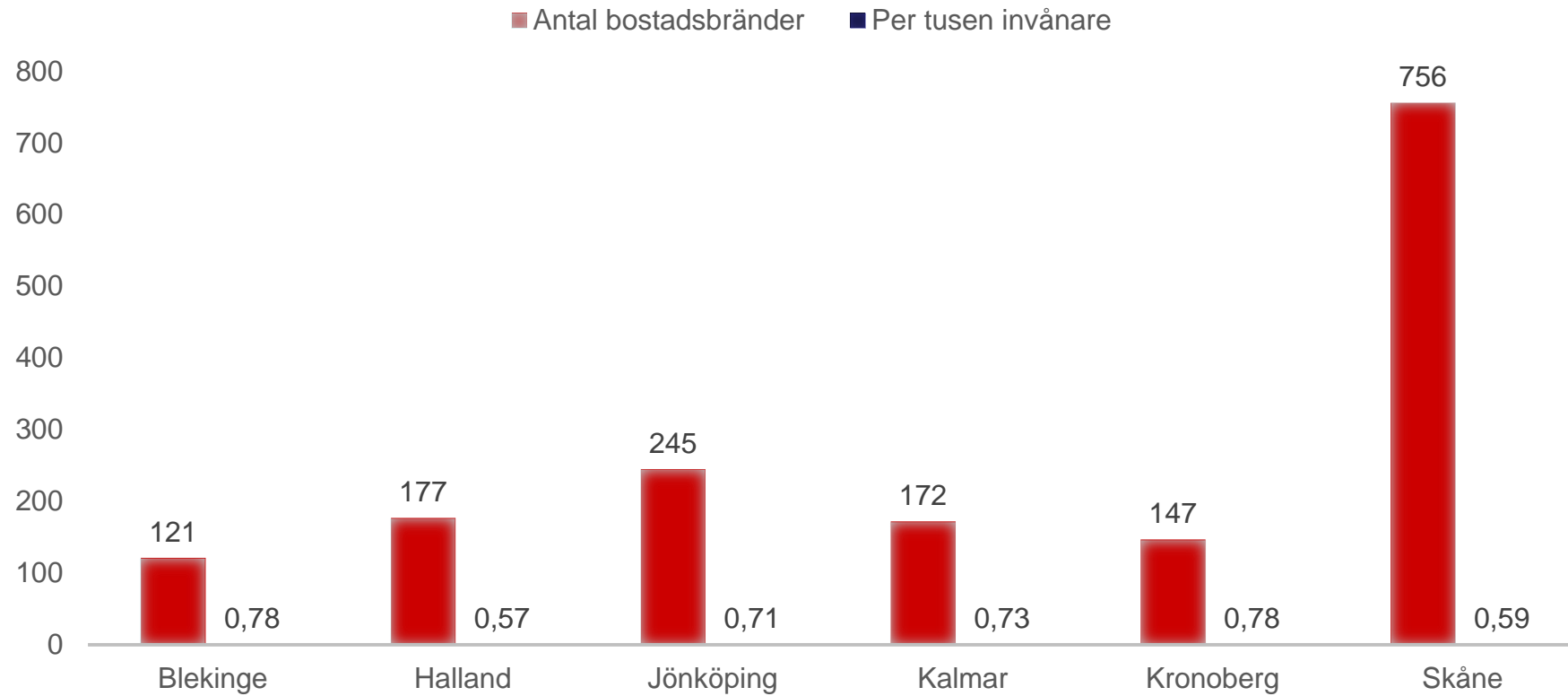

Bostadsbränder i Skåne, kommunvis fördelning, 2014

Region syd 2014, en jämförelse...

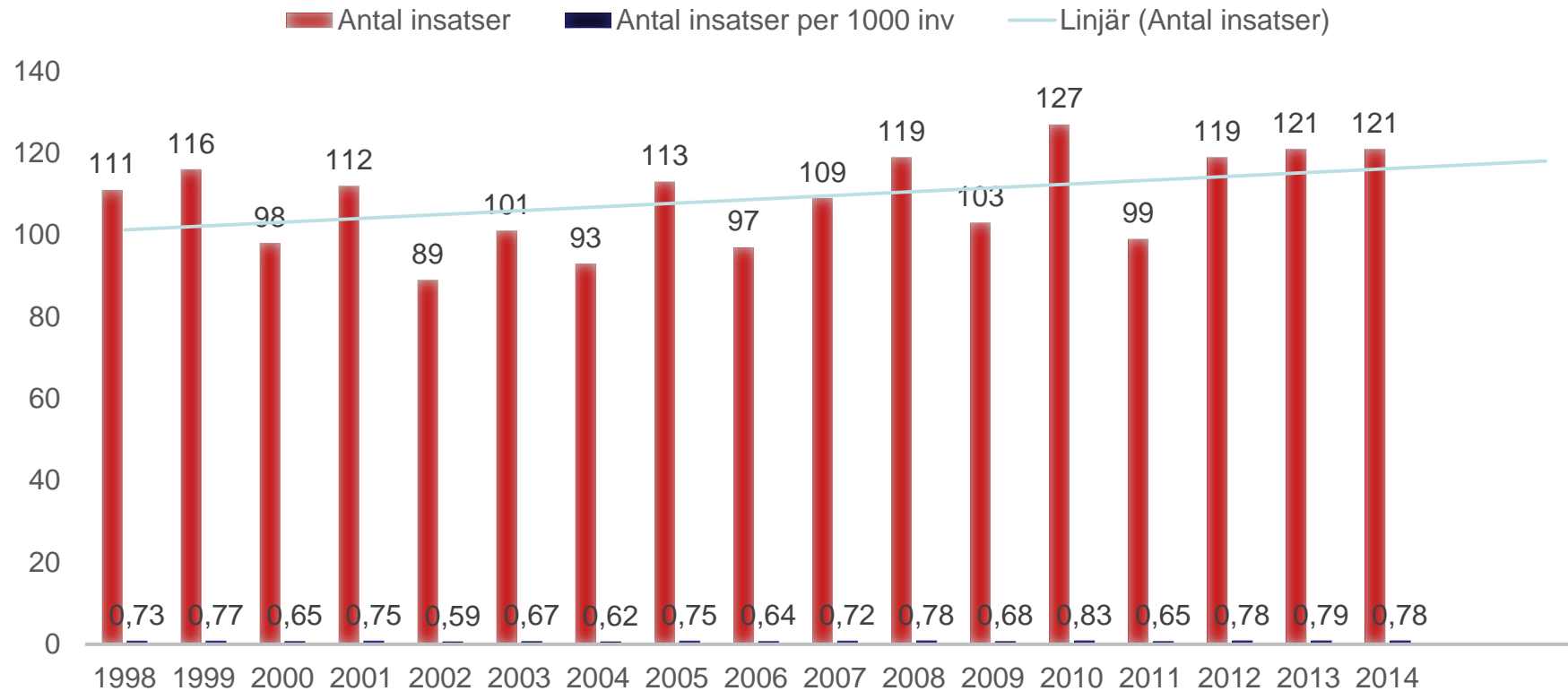
71 kommuner, ca 2,22 mn invånare

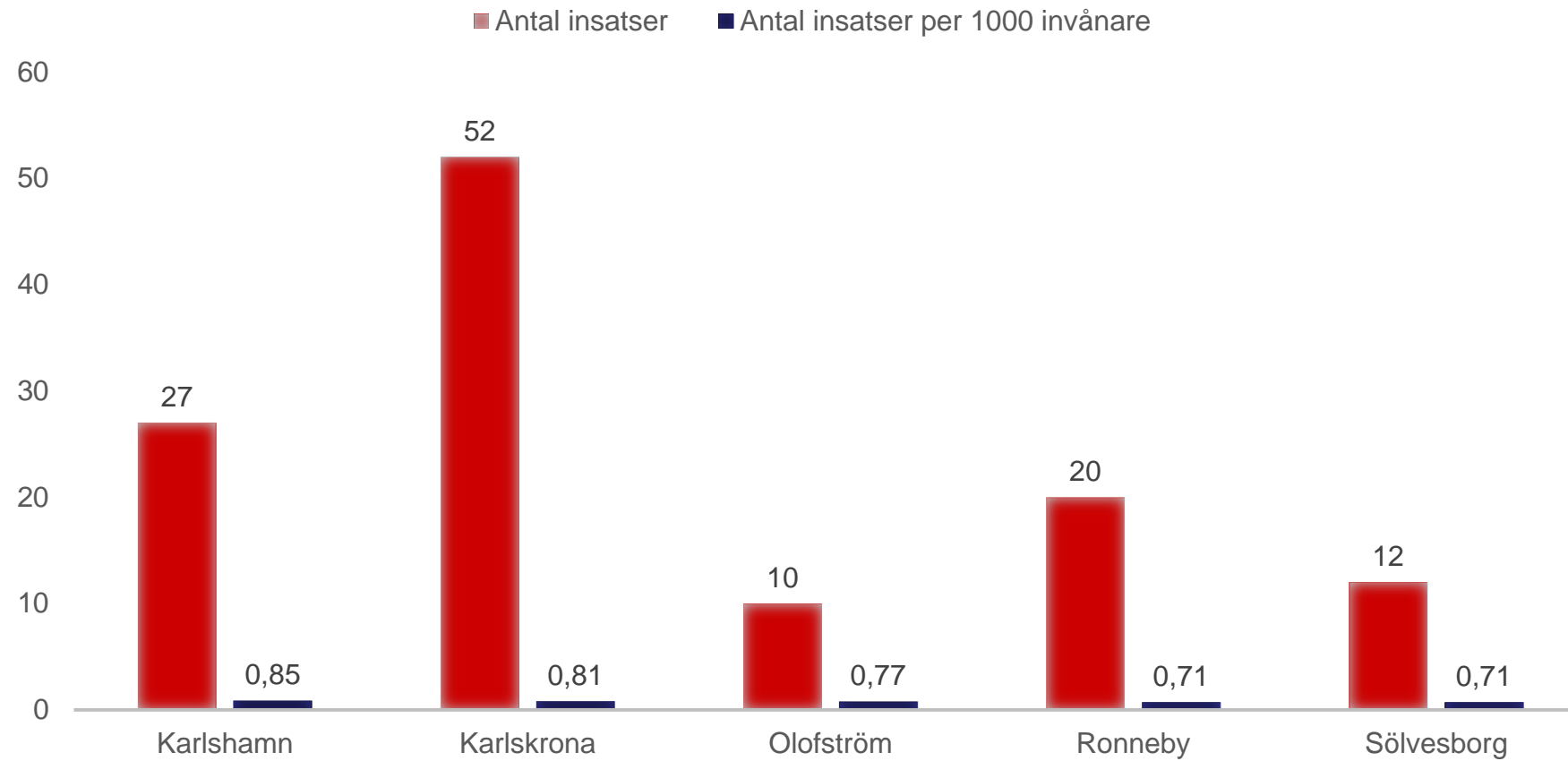

Bostadsbränder, utveckling för Blekinge län, 1998-2014

5 kommuner, ca 0,154 mn invånare

Bostadsbränder i Blekinge – kommunvis fördelning, 2014.

SBF och brandskydd på asylboenden...

- Vägledning
- Webutbildning
- Larmnumret, 112
- PM, AG-SOS

← Tillbaka

Informationsskyltar på andra språk

Här finns informationsskyltar om 112 på arabiska, dari, somaliska och engelska som du kan ladda ned och använda. Klicka på respektive skylt för att ladda ned.

Engelska

Arabiska

Dari

E-learning för arbetande vid asylboende

Du måste besvara alla frågor för att kunna gå vidare.

Vilken kommun arbetar du i?

Är du anställd vid ett asylboende?

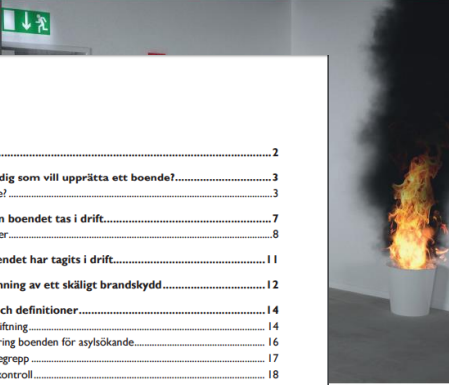
Ja
 Nej, jag är volontär.

Har du brandskyddsutbildning?

Ja
 Nej

Vägledning för brandskydd i boenden för asylsökande

Utgåva 3: 12 januari 2016

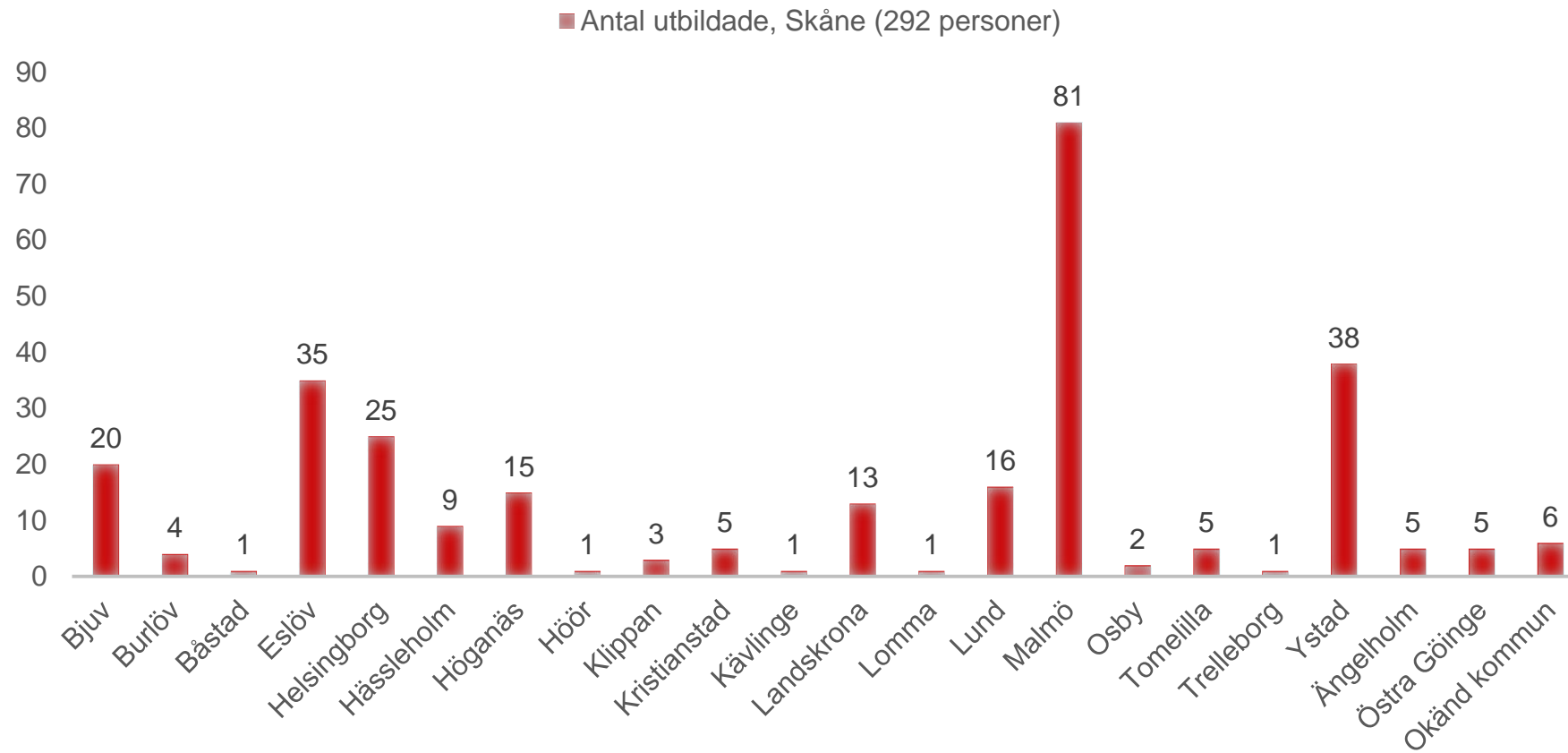

Innehåll

1	Inledning.....	2
2	Vad gäller för dig som vill upprätta ett boende?.....	3
	Bygglov eller inte?.....	3
3	Åtgärder innan boendet tas i drift.....	7
	Risker och rutiner.....	8
4	Tillsyn när boendet har tagits i drift.....	11
5	Råd för bedömning av ett skäligt brandskydd.....	12
6	Förklaringar och definitioner.....	14
	Ansvar och lagstiftning.....	14
	Olika begrepp kring boenden för asylsökande.....	16
	Brandtekniska begrepp.....	17
	Checklista egenkontroll.....	18
	Linkar till fördjupad information.....	19

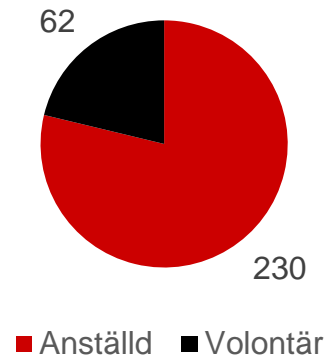
Brandskyddsföreningen

SBFs webutbildning för asylboenden, dec - mars.

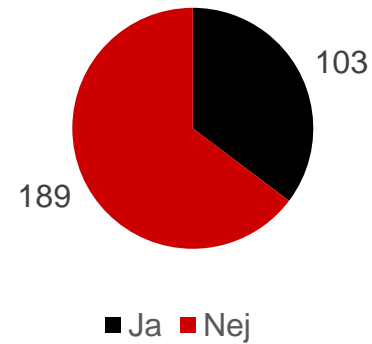

SBFs webutbildning för asylboenden, dec - mars.

Anställd/volontär, Skåne

Tidigare utbildade, Skåne

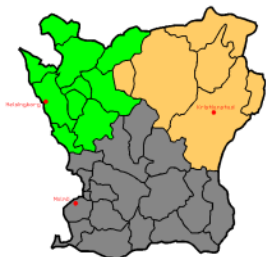
Utbildade, hela landet

Tack så mycket!

Arbete framöver i AG Skåne

- Sammanställa riktlinjer inför sommarkampanjen
- Förbereda riktlinjer inför Äldresäkerhetsdagen
- Planera inför Skånsk Brandskyddsdag
- Uppdatera Aktivitetskatalog
- Förbereda inför julkampanj

AG Skåne - Skydd och Säkerhet